D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

ANTROJI DALIS / 1966 METAI, SPALIO MĖN 22 D. / OCTOBER 22, 1966 / PART TWO NR. 248 (42)

KAD LIETUVIŲ KULTŪRA BŪTŲ AMŽIAIS GYVA

Ateities rūpesčiai, Kultūros fondo dešimtmetį minint

DR. ANTANAS KLIMAS

*) Šiandien minime JAV LB Kultūros fondo dešimtmetį. Ir būtų labai gerai, kad ne žodžiais minėtume, o tik konkrečiais darbais. Tačiau be žodžių mes gal dar neišmokome gyventi ir dirbti...

Tad tebūnie šitie mano žodžiai suprantami čia tik kaip tam tikra Kultūros fondo, — o iš tikrųjų tai tų kelių pasišventėlių, kurie tą Fondą pagimdė ir išaugino į didelius darbus bepradedantį jaunuolį, — apžvalgėlė, tik tam tikras žodinis susimąstymas ties pirmu šio jaunuolio dešimtmečiu. Ir šiek tiek minčių ir konkrečių projektų ateičiai.

Pirmiausia reikia prisiminti, kad mūsų JAV LB Kultūros fondas visu savo pobūdžiu yra vienintelis ne tik išeivijoje, bet ir iš viso mūsų tautos nueitame kelyje. Nesvarbu čia, kad kai kurie iš mūsų esame kiek nusivylę, jog KF per tuos dešimt metų kalnų nenuvertė, slėnių neišlygino...

Vieni priekaištauja, kad KF per mažai padaręs vienoje srityje, kiti — kad kitoje. Vieni įsivaizduoja, kad KF turėtų pasilikti tik daugiau ar mažiau knygų leidykla, kuri leistų tas lituanistines knygas, kurių kiti mūsų leidėjai nenori, nepajėgia ar negali išleisti, bet kurios yra ypatingai reikalingos mūsų lituanistiniam švietimui. Kiti turėtų gražių planų KF virsti lyg vadovaujama centrine mūsų kultūrinės veiklos ir sklaidos įstaiga, kuri ragintų, skatintų, jungtų mūsų visą kultūrinį judėjimą apskritai: nuo lituanistinių mokyklų ligi Lituanistikos instituto, nuo lituanistinėms mokykloms pratimų sąsiuvinių parūpinimo ligi keliatomių veikalų ne tik lietuvių kalba, bet ir kitomis didžiosiomis kalbomis, nuo meno ir kitokių pobūdžio veikalų organizavimo ligi akademinių lituanistinių ir gimininių studijų raginimo, išplėtimo ir rėmimo.

Planai, žinoma, gražūs, bet dažnai, taip plačiai planuojant, pamirštamas vienas pagrindinis dalykas: KF yra, kaip ten bebūtų, **savanoriškai užsidėta pareiga.** Tai nėra kokia institucija su patogiomis patalpomis, su tik tam pasišventusiais tarnautojais ir pan. Tai yra tik kelių, ar gal keliolikos, o tikriausia tai tik poros žmonių, laisvu nuo pragyvenimo laiku užsikrauto darbo vaisiai ir padarinys.

Pažvelgę į nuveiktus darbus per paskutinius dešimt metų ir žinodami, kiek jie pareikalavo pasišventimo ir laiko, mes galime tik stebėtis.

Tai kas, kad vienur to rezultato daugiau, kitur mažiau, tai kas, kad ne viskas buvo suspėta aprėpti ir padaryti: konkrečių darbų per tuos dešimtį metų padaryta daug.

Sakysime, jeigu tik viena "Gimtoji Kalba" būtų buvusi

Dr. Antanas Klimas

leidžiama KF pastangomis per paskutinius kelerius metus, ir tai jau būtų neįkainuojamas įnašas lituanistikon. Dabar mūsų daugelis dar nematome "Gimtosios Kalbos" svarbos, nes daugelis mūsų, taip pat ir daug mūsų lituanistinių mokyklų mokytojų bei mūsų spuaudos darbuotojų dar pakankamai gerai moka — arba bent tiki patys ir įsivaizduoja, kad gerai moką lietuvių kalbą. Bet ateityje "Gimtosios Kalbos" tomeliai — o daugeliu atvejų jau ir dabar — bus svarbiausias praktiškas šaltinis lituanistinių vadovėlių leidėjams, paruošėjams, lituanistinių mokyklų mokytojams, spaudos darbuotojams: čia jie galės rasti pakankamai gerų pavyzdžių savo praktiškoms žinioms pasitikrinti, jas pagilinti ir papildyti.

Mat, mano išmanymu, jau nuo pirmųjų savo egzistavimo dienų KF darbuotojai suvokė, kad jie visko aprėpti negalės, ir pasirinko pagrindine savo darbų sritimi lituanistinį švietimą: vadovėlių lituanistinėms mokykloms išleidimą. Kitaip sakant, mūsų pagrindinius rūpesčius: šeimą, mokyklą, lituanistinį švietimą apskritai jie padarė savo pagrindiniu darbų baru.

Paminėsime taip pat ir dar kitą labai svarbią sritį, kurią taip pat pamažu perėmė KF: tai mokslui reikalingų bibliografinių veikalų išleidimą. Tokiu būdu pasirodė trys didelės ir labai svarbūs "Aleksandryno" tomai, toliau yra leidžiama "Knygų Lentyna" ir t. t. Tai vis darbai, kurių įtaka bus ilgaamžė ir būtinai reikalinga.

Aš norėčiau dar kartą pabrėžti: tai kas, kad ne viskas padaryta, ko mes visi kartu ar atskirai kiekvienas norėtume, tai kas, kad kai kurie leidiniai būtų galėję išeiti kitokia forma, arba kad jų galėję pasirodyti daugiau! Svarbu, kad šie dalykai mūsų kultūriniame bare buvo judinami, kad KF darbuotojai, slegiami visokių kitokių problemų, darbo nemetė, bet dirbo su pasiryžimu ir išvarė plačią konkrečių darbų vagą.

*

Bet ne tik apie praeitį reikėtų šiandien čia kalbėti: praeitis dar netolima, mums daugeliui daugiau ar mažiau žinoma, tai jai per daug laiko ir neskirsime.

Reikia žvelgti į ateitį, į ateitį, kuri mums tuo tarpu nieko per daug viliojančio nežada.

Kai KF buvo kuriamas, tai gal pirmieji jo organizatoriai nė nemanė, kad reikėtų darbą planuoti labai ilgam laikui, tiesiog neaprėpiamai ateičiai, nes vis vien prieš dešimt metų dar buvo daugiau vilties — arba mes bent taip sau įsivaizdavome — greitesniam Lietuvos išsivadavimui iš nelaisvės dienų.

Šiandien jau reikia planuoti daugeliui metų į priekį, nenustojant, žinoma, nė minutėlei vilties, kad Lietuva bus laisva.

Norėčiau suminėti kelis darbo barus, kelias kryptis, kuriomis, man atrodo, turėtų riedėti tolimesnis KF darbas.

1. Lituanistinis švietimas.

Lituanistinis švietimas turėtų būti, kaip ir buvo lig šiol, pagrindinis KF veiklos baras. Kadangi programų nustatymas ir panašūs klausimai yra sprendžiami JAV LB Švietimo tarybos, tai šioje plotmėje KF greičiausiai ir turėtų pasilikti ta institucija, kuri eina mokymo ir mokymosi priemonių parūpintojo pareigas.

Šalia vadovėlių, kurie jau dau geliui lituanistinės mokyklos skyrių yra pagaminti ir išleisti, KF planuoja ir kitų labai svarbių ir skubių darbų.

Vienas iš svarbiausių yra jau planuojamo aiškinamojo lietuvių kalbos žodyno paruošimas. Čia labai svarbu, kad darbas būtų atliktas moderniškai, aiškiai, teisingai ir gražiai.

Mūsų vaikai, ar mums tai patinka, ar ne, ar mes tai norime pripažinti ar ne, — iš kalbotyrinio taško žiūrint, — auga tam tikroje kalbinėje tuštumoje, tam tikrame vakuume. Kalba, mat, kaip susižinojimo ir susipratimo garsinė priemonė, yra atremta į jos normalią dirvą, į savo normalų užnugarį — tai yra į ta kalba kalbančią aplinką. Kalba tam tikru būdu formuoja aplinką, bet aplinka

(Nukelta į 2 psl.)

*) Paskaita, skaityta Kultūros fondo dešimtmečio proga Jaunimo centre, Chicagoje, 1966. X. 16. Jos autorius dr. Antanas Klimas yra viduriniosios mūsų intelektualų kartos atstovas, dėstąs svetimas kalbas Rochesterio (N. Y.) universitete, gyvai besidomįs baltistika, pastaruoju metu, drauge su Leonardu Dambriūnu ir William'u Schmalstieg'u, paruošęs plačią lietuvių kalbos gramatiką anglų kalba "Introduction to Modern Lithuanian".

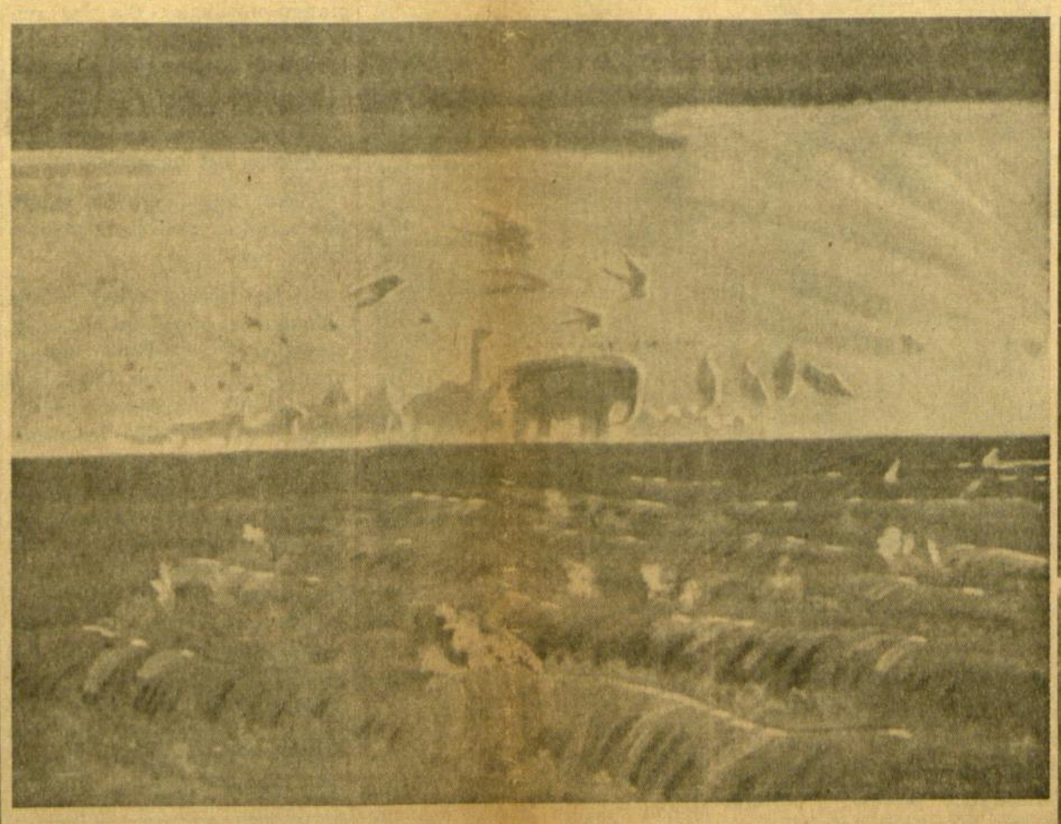

M. K. Čiurlionis — Saulės pagarbinimas

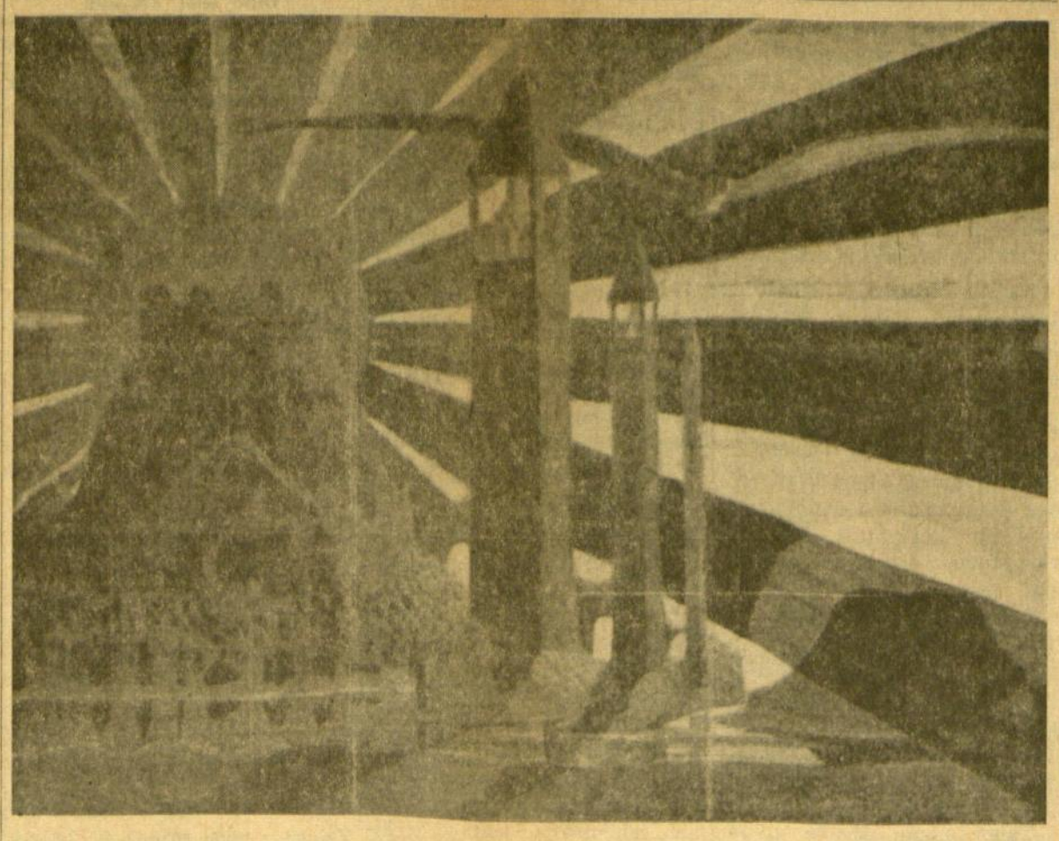

M. K. Čiurlionis — Tamsioji saulė

Šiame numery:

- Ar atliksime pareigą M. K. Čiurlioniui?
- Kad lietuvių kultūra būtų amžiais gyva.
- Alb. Baranausko eilėraščiai.
- Dail. Leonas Urbonas Amerikoj.
- Venecijos veidas.
- Laumių juostą nuaudus.
- Pašnekesys su dail. A. Tamošaičiu.
- Lietuvių kalbos gramatika anglų kalba.
- Naujas dail. S. Mercedes kūrinių ciklas.
- Kultūrinė kronika.
- Nauji leidiniai.
- Filmų įvairumai.
- Moterų gyvenimas.

Kertinė Paraštė

AR ATLIKSIME PAREIGĄ M. K. ČIURLIONIUI?

Praeito šeštadienio paraštėje buvo užakcentuota 1967 metais rengiamas trečiasis Lietuvių kultūros kongresas Chicagoje, siūlant tuose metuos daugiau dėmesio skirti mūsų čionykščio gyvenimo kultūriniam sektoriui. Jeigu šieji metai buvo Jaunimo metai, kodėl negalėtų ateinantieji būti Lietuvių kultūros metais? Tik tada jau nereikėtų pasitenkinti vien kelių dienų iškilminguoju, gal būt ir labai kūrybingu kultūros kongresu, bet reikėtų kultūrinių nuotaikų pakilimą išlaikyti visuose metuose ir ne tik Chicagoje, bet ir visame laisvajame pasauly.

Tačiau vien kultūrinio pobūdžio nuotaikų toli gražu turėtų neužtekti. Reikėtų užsimoti atlikt ir vieną kitą, tiesiog paminklinį Kultūros metų darbą. Reikalą konkretinant, čia ir siūlytume Lietuvių kultūros metais išleisti kurioje nors pasaulinio garso leidykloje kapitalinę ir liuksusinę M. K. Čiurlionio monografiją anglų kalba, kad ją visas meno pasaulis galėtų patogiai rasti kiekvieno didžiojo muziejaus bibliotekoje ir kiekvienoje šios rūšies meno leidinių krautuvėje šalia Renoiro, Degas, Chagallio, Kandinskio ir kitų, žėrinčiai parengtų monografijų.

Čiurlioniui tarp jų patekti laikas jau taip yra pribrendęs kad monografijos neišleidimas būtų puikiausios progos neišnaudojimas, už ką šių dienų išeivija kada nors tautos būtų skaudžiai pakaltinta. Juk apie Čiurlionį pastarajame pokario dvidešimtmetyje didžiųjų pasaulio kalbų dailės žurnaluos yra tiek prirašyta, kad jis jau anaiptol menu besidominčiam nėra koks nežinomasis. Daug jau yra faktų, kad meno žmonės, radę straipsnius dailės leidiniuos apie Čiurlionį, įvairiuose pasaulio kraštuos užeina į meno leidinių krautuves, į muziejų bibliotekas, teiraudamiesi stambaus, monografinio leidinio apie šį lietuvį dailininką. Deja, visiems tokiems tenka išgirsti, kad panašaus leidinio dar nėra.

Šiandien ne tiek svarbu būtų mums vesti diskusijas: ar Čiurlionis yra abstraktistas, ar realistas, simbolistas, lietuviškosios pasaulėjautos reiškėjas, ar dar koks kitoks? Kaip ir kiekvienas genialus kūrėjas, Čiurlionis kuria nors vienažodine sąvoka tiesiog nebeaptariamas. Svarbiau būtų kosminio amžiaus aušroje ir abstraktaus meno epochoje pristatyti pasauliui mūsų Čiurlionį, kaip kosminio ir abstraktaus braižo pradininką. Ne atsitiktinai, o kosminėse ir abstrakčiose meno nuotaikose užsimezgė visur toks susidomėjimas Čiurlioniu. Tokį dabarties momentą neišnaudojus, ateityje panašaus gali ir nepasitaikyti, ir kada nors, laikui nutekėjus nauja vaga, iš užmaršties vėl atkasti pasauliui Čiurlionį gali būti jau nebėjmanoma.

Esame šventai įsitikinę, kad šiuo metu anglų kalba išleista kapitalinė Čiurlionio monografija lietuvių kultūros istorijoje reikštų nemažiau, kaip kadaise Liudviko Rėzos vokiečių ir lietuvių kalba paskelbti, lig tol buvę niekam nežinomi Kristijono Donelaičio "Metai". Ir kiek lig šiol pasauliui lietuvių literatūra yra žinoma per Donelaitį, tiek po monografijos išleidimo lietuvių menas būtų žinomas pasauliui per Čiurlionį.

Bet tokiai Čiurlionio monografijai pasirodyti šiuo metu trūksta bene tik vieno: pinigų. Kad ją visas meno pasaulis pastebėtų, reikia, jog monografiją išleistų viena kuri tokių knygų pasaulinio garso leidykla New Yorke, Vokietijoje ar Šveicarijoje. O tokiais atvejais leidykla nori gauti jau keliolikos tūkstančių dolerių subsidiją. Būtų gražu, kad šiam reikalui tiek pinigo mūsų visuomenėje Kultūros kongreso metais atsirastų, kaip atsirado kur kas didesnės sumos Jaunimo kongresui, Šiluvos koplyčiai Washingtone ir kt.

Būtų labai nerimta ir fariziejiška, jeigu mes šitokio reikalo akivaizdoje imtume vaidinti elgetas. Pinigo mums jau netrūksta. Visa tik bėda, kad mes su tuo pinigu gana retai tesugebame suorganizuoti stambesnį prasiveržimą. Ypatingesniam reikalui nesutelkiame pinigo kumšties, vis išbarstome jį šimtinėmis tai šen tai ten, vis daugiau tik savuotėje, vienas kitam patapšnodami per petį. Su Čiurlionio monografija žengtume žingsnį į platųjį pasaulį, kaip suomiai su Sibelium, kaip norvegai su Munchu.

Kiek teko sužinoti, žodinis tokios monografijos tekstas jau yra ruošiamas estų rašytojo ir meno pasaulyje žinomo kritiko Aleksio Ranito, pasauliniuos meno leidiniuos iškėlusio unikuminę Čiurlionio reikšmę. Taipgi atitinkamų leidyklų kontaktavimu ir kitais monografijos išleidimo rūpesčiais jau kuris laikas serga dail. Kazimieras Varnelis, kurio bibliotekoje Chicagoje yra sukaupta visa, kas tik kuria nors kalba yra kur nors rašyta apie Čiurlionį. Tačiau keli pasišventėliai darbo negalės ištempti iki galo, jei visuomenė, jei mūsų kultūrinės institucijos bei fondai nesuteiks šiam užmojui reikalingų lėšų.

O taip norėtųsi, kad ateinantieji Lietuvių kultūros kongreso metai būtų įamžinti ir lietuvių kultūros genijų liudijančiu paminklu — M. K. Čiurlionio didžiąja, pasauline monografija.

k. br.

KAD LIETUVIŲ KULTŪRA BŪTŲ AMŽIAIS GYVA

(Atkelta iš 1 psl.)

beveik visapusiškai formuoja pačią kalbą. Mūsų vaikai tokios visuotinės lietuviškos kalbinės aplinkos neturi, neturės ir negali turėti. Todėl labai svarbu, kad toks žodynas čia ateitų nors dalinai į pagalbą. Bet čia ir yra labai svarbu, kad tas planuojamas aiškinamasis lietuvių kalbos žodynas būtų paruoštas šiam specifiniam reikalui, kitaip jis nebus nei efektingas, nei per daug naudingas. Kitaip sakant, jį reikia ruošti ne dabartiniam mokytojui lituanistinėje mokykloje — kas yra atsitikę su vienu kitu anksčiau išleistu vadovėliu — bet ateities lietuviukui lituanistinės mokyklos mokiniui. Šis darbas turi būti padarytas ne vien tų žmonių, kurie gerai moka lietuvių kalbą, bet ir tų, kurie pilnai supranta ir yra gerai ištyrę mano čia suminėtas problemas.

Reikalinga bus ir daugiau visokių priemonių, kurių aš čia tik kelias suminėsiu:

a) Netrukus reikės ir mažesnio — kišeninio — formato tokio aiškinamojo žodynėlio. Juos turi visos didesnės kalbos... b) Reikia dar daugiau ir gerai paruoštų visokių kitokių modernesnių mokymo priemonių: žemėlapių, skaidrių, filmų, juostelių įvairiems kalbos, literatūros, geografijos ir istorijos dalykams palengvinti ir padaryti juos mokiniams aiškesniais, suprantamesniais ir patrauklesniais.

Reikės, žinoma, ir daugiau, ir moderniškesnių vadovėlių, bei pataisytų ir pagerintų vadovėlių laidų, ir daug kitų specifinių dalykų.

Ir ne tik išleidimas šių dalykų svarbus: jų paruošimas yra pats pagrindinis darbas. Dieve, duok, kad kada nors KF būtų finansiškai pajėgus ne tik tokius išleisti, bet juos planingai užsakyti, kad jie būtų specialiai tų sričių specialistų paruošiami. Tuo tarpu mes tokių dalykų padaryti nepajėgame.

2. Akademinio lituanistinio prieauglio paruošimas.

Ligi šiol mes šioje srityje nieko neplanavome ir nieko nepadarėme, nes gal ir negalėjome padaryti. Bet ateityje, jeigu mes įsisąmoninsime šio klausimo svarbumą, ši sritis irgi turėtų tapti vienu iš pagrindinių KF uždavinių.

Pasižiūrėkime ir pasitikrinkime patys: akademinio lituanistinio prieauglio mes neturime. Juk mūsų kalbininkai beveik visi pamažu artėja prie pensininko amžiaus, nors patys dar yra daugumoje judrūs ir daug dirba. Bet juos ir taip jau galima ant vienos rankos pirštų suskaityti! Kas gi bus, kai jie jau daugiau nebedirbs lituanistinėje srityje?

Nedaug turime ir kitų humanitarinių bei socialinių mokslų specialistų. Neturime jaunų istorikų, ypatingai čia, JAV, nedaug turime sociologų, filosofų, literatūros teoretikų ir istorikų. **Reiškia, artėjame prie laiko, kada nebus kam paruošti mokytojų ir dėstytojų mūsų įvairioms lituanistinėms mokykloms.** Turime keliasdešimt jaunų profesorių JAV universitetuose, bet permažai jų dirba tose srityse, kurios padėtų tiesioginiai akademiniam darbui lituanistinėje ir gretimose srityse.

Kas gi kitas iš pajėgesnių mūsų kultūrinių institucijų turėtų susirūpinti šiuo klausimu? Čia ne vien tik finansinės problemos, bet taip pat ir visuomeninio nusiteikimo problemos.

Ir šiame darbo bare KF galėtų ateityje rimtai paplanuoti. Čia jau reikėtų visos mūsų visuomenės ir visų spaudos darbuotojų paramos.

Galutinėje sąskaitoje ir čia bus finansinis klausimas, kai jau nuotaika tokioms studijoms suprasti ir paremti bus sudaryta. Čia jau reikėtų turėti tada bent kelias stipendijas, ir patrauklias stipendijas, negrąžinamas, kaip negrąžinamos ir gana gausios stipendijos įvairiausiose srityse beveik visuose JAV universitetuose. Toks sutartinis veikimas gal paskatintų bent kelis mūsų jaunus žmones eiti studijuoti šias ir gimininga sritis.

3. Monumentalių lituanistinių veikalų paruošimas ir išleidimas.

Yra dar kitas darbo baras, kuris taip pat turėtų KF rūpėti. Tai yra, ką aš pavadinau "monumentalių lituanistinių veikalų paruošimas ir išleidimas".

Vieną monumentalų dalyką KF jau yra išleidęs: tai jau mūsų anksčiau prisimintas "Aleksandrynas". Kitus monumentalius leidinius išleidžia ir kitos, daugiausia privačios leidyklos. Bet yra dar daug sričių, kur nieko nėra daroma. Suminėsiu čia tik kelias, nebūtinai svarbumo eilėje:

a) Reikia mums išsamios lietuvių literatūros istorijos lietuvių kalba, o jos trumpos apžvalginės versijos lietuvių ir taip pat anglų kalba.

b) Reikia išsamios lietuvių meno, taip pat ir muzikos istorijos. Jau neatidėliotinas nė akimirkai M. K. Čiurlionio kapitalinės monografijos išleidimas vienoje kurioje pasaulinio garso leidykloje anglų kalba.

c) Labai gerai būtų turėti lietuviškosios kultūros istorijos ben porą gerų tomų.

d) Reikia mums moderniško, kiek galima pilno lietuvių - anglų ir anglų - lietuvių kalbų kirčiuoto žodyno.

e) Reikia modernių, vad. kontrastinių studijų anglų ir lietuvių kalbas lyginant. Jos būtų didelis praktiškas padėjėjas mokytojams, mokiniams ir apskritai visiems, norintiems geriau suprasti savo gimtąją ir krašto kalbą.

f) Reikia veikalų iš mūsų tautos istorijos, teatro, muzikos, tautosakos ir kitų sričių...

O reikia neužmiršti vieno labai svarbaus fakto: laikas bėga, norime, ar nenorime, ir laikas dirba mūsų nenaudai: mūsų prisirišimas, mūsų pasiaukojimas, mūsų degantis troškimas lietuviškai gyventi, kurti ir kitiems tai perduoti lietuviška širdimi ir galvosena pamažu blėsta. Ateityje gali taip atsitikti, kad galimybės darbui jau bus, bet nebebus širdies ir meilės tam darbui... nebebus, pagaliau, ir kas dirba...

Tokie monumentalūs darbai ir leidiniai nepagaminami nei didžiausiu asmeniniu pasiaukojimu bei pasišventimu. Išleidimas čia jau būtų tik lyg vainiko iškėlimas darbą baigiant. Patys darbai, kad jie dar laiku būtų galima padaryti, reikia dabar užsakyti...

4. Lituanistika ir baltistika Chicagos universitete.

Drįsčiau dar siūlyti vieną, galima sakyti, vietinį projektą čia, antrojoje laikinoje Lietuvos sostinėje, Chicagoje. Bet šis projektas, jeigu būtų galimas įgyvendinti, būtų nepaprastai reikalingas visiems lietuviams visur.

Nenorėčiau čia čikagiečų mokyti, tačiau norėčiau pasidalinti su jumis mintimis, nes kartais yra sakoma, padėtis iš tolimesniame savo darbe.

Leonas Urbonas — Tapyba

liau kitaip atrodanti, kartais neva net aiškiau atrodanti...

Jums, tur būt, yra žinoma, kad vienintelis universitetas laisvajame pasaulyje, kuriame galima gauti aukštesnieji mokslo laipsniai lituanistikoje, baltistikoje ir gimininguose disciplinose yra Pennsylvanijos universitetas Filadelfijoje (University of Pennsylvania, Philadelphia, Pa.). Tai yra baltų ir slavų studijų departamentas: Department of Baltic and Slavic Studies. Jo direktorius jau daugelį metų yra profesorius Alfred Senn - Sennas, o jame jau keliolika metų dirba profesorius Antanas Salys. Ten yra sukaupta taip pat pati geriausia ir gausiausia laisvajame pasaulyje baltistinė ir lituanistinė biblioteka. Ten, bibliotekoje dirba dr. Vincas Maciūnas ir dr. Kostas Ostrauskas. Ten, beveik be jokio finansinio prisidėjimo iš mūsų pusės, o laimint vietines ir federalines stipendijas, būtų galima paruošti pakankamą skaičių lituanistų, baltistų, taip pat bendrosios kalbotyros specialistų, kurie tačiau būtų galėję pakankamai susipažinti su lituanistika ir tas žinias būtų galėję panaudoti

Noriu čia pastebėti, kad nebūtinai turėtume prisiauginti tik grynų lituanistų: jie galėtų būti ir germanistai, anglistai, bendrosios, aprašomosios, eksperimentinės kalbotyros specialistai, o tačiau savo mokslinėje ir dėstomoje veikloje galėtų dirbti ir lituanistinėje srityje. Taip jau yra padarę keli latviai ir estai.

Tas pat, ką čia tik ką sakiau, galioja ir kitoms humanistinėms ir socialinių mokslų sritims.

Tačiau tikrumoje labai jau trupmeninis lietuvių skaičius pasinaudojo lituanistinėmis galimybėmis Pennsylvanijos universitete. Ir taipgi keistai dalykai susiklosto, kad dabar amerikiečiai, profesorių Senno ir Salio mokiniai, imasi leisti raštus iš lituanistinės srities: štai, prof. dr. William R. Schmalstieg (einąs departamento galvos pareigas Pennsilvanijos valstybiniame universitete — The Pennsylvania State University, University Park, Pa.) yra dabar visoje Amerikoje gal geriausias ir produktingiausias baltistas - lituanistas, toliau jau reiškiasi prof. George Gord, prof. Robinson ir kiti.

Taigi, mano išvada tokia: Truks - pliš, bet **Chicaga turi ateityje pasidaryti lituanistikos centru laisvajame pasaulyje!**

Iš dalies jau taip ir yra: čia jau yra keliolika didelių lituanistinių mokyklų, čia veikia aukštesniosios lituanistinės mokyklos, čia veikia labai svarbus Pedagoginis lituanistinis institutas, čia yra Lietuvių archyvas, Lietuvių muzikologijos archyvas, čia yra beveik visų mūsų organizacijų centrai, čia gimė ir gražiai bujoja ateities viltis **Lietuvių fondas**, čia, pagaliau, vis daugėja lietuvių, kurie atsikelia į čia iš Anglijos, Kanados, Argentinos ir kitų kraštų... Čia taip pat ir mūsų spaudos ir leidyklų centras.

Trūksta, mano giliu įsitikinimu, tik vieno dalyko: akademinio branduolio amerikiniame universitete, kur būtų akademinis oficialus lituanistinių ir giminingų sričių studijų centras.

Žvilgsnis į Chicagą

Žinau, kad aš čia neskelbiu nieko naujo, nes yra buvę mėginimų panašų centrą pamažu įsteigti Loyolos universitete, ir kitų panašių mėginimų yra buvę daugiau. Tačiau vienintelė mokslo įstaiga, verta mūsų milžiniškų pastangų, yra Chicagos universitetas (University of Chicago). Ir štai dėl ko:

Chicagos universitetas turi labai gerą, visur gerai žinomą kalbotyros departamentą, gerus kitų kalbų departamentus, neblogą biblioteką, nemažai finansinių resursų moksliniams darbams vykdyti ir juos skelbti. Lituanistika turėtų atsirasti kalbotyros departamente (Department of Linguistics), ne kur nors tarp slavų kalbų ar pan... Kalbotyros departamente čia yra profesorių, kurie lituanistika domisi. Vienas jų yra lietuviškai gerai pramokęs tyrimo reikalams, yra parašęs gerų straipsnių iš šios srities.

Galimybių yra, deja, reikia daug pastangų, reikia gerokų finansinių resursų.

Man tuo tarpu yra žinomi tik du keliai: a) Galima be ypatingų "sunkumų" įsteigti lituanistikos katedrą, arba kaip čia vadina, pilnai apmokamą, iš šalies finansuojamą profesūrą (endowed chair, or endowed professorship), padovanojant universitetui... pusę milijono dolerių... Iš tos sumos procentų tada yra apmokamas dėstytojas, paprastai pilnas profesorius, bibliotekos pirkiniai ir kiti pagalbiniai dalykai. Mano galva, tai nerealu: mes tiek jokiu būdu surinkti negalime, nes mūsų yra per mažai, o yra ir kitų svarbių darbų.

Gersenis yra kitas kelias: b) Pažadėti universitetui kasmet įnešti apie 8,000—10,000 dolerių tokios apmokamos profesūros įsteigimui. Po kelerių metų, kai jau darban įsivežama, universitetas paprastai tokius dalykus pats perima. Panašiai yra padarę lenkai...

Šiam paskutiniam mano projektui, planui, svajonei, ar net sapnui — kaip jo nepavadintume — žinoma, vieno KF pastangų nepakaks. Čia jau reikėtų visiems jėgas įtempti. Čia labai efektyviai galėtų prisidėti ir Lietuvių fondas.

Aš čia suminėjau tik kelis projektus, bet nemažus...

Aišku, kad keli KF valdybos nariai to vieni padaryti niekados negalės.

Aš čia drįsčiau siūlyti remtis pakomitečių ir vad. **ad hoc** (t. y. specialiems reikalams sudaromų) komitetų veikla. Praktiškai mes tai juk jau darome: sakysime, Kultūros fondo dešimtmečio minėjimui ir fondo finansiniam vajui, buvo sudarytas komitetas, kuriam vadovavo dr. L. Kriaučeliūnas. Bet čia taip pat talkininkavo visi LB Tarybos nariai, taip pat LB Chicagos ir kitų apygardų valdybų nariai, o taip pat ir beveik visų LB apylinkių valdybų nariai. Tai ir buvo, galima sakyti, tas didelis **ad hoc** komitetas šiam specialiam reikalui atlikti.

Tokių pakomitečių, arba ad hoc komitetų būtų galima sudaryti atskiriems, mano paminėtiems projektams vykdyti. Tokiu būdu būtų galima įtraukti į darbą kur kas daugiau žmonių, ir ne tik vietines jėgas Chicagoje ir apylinkėje, bet taip pat ir visus, arba bent nemažą skaičių mūsų senesnių ir jaunesnių akademinių jėgų, išsimėčiusių po platų Dėdės Samo kraštą. Beveik viskas dabar įmanoma atlikti paštu. Kaip pavyzdį galėčiau nurodyti mūsų liet. kalbos gramatiką angliškai: "Introduction to Modern Lithuanian".

Žmogus, paprastai, kratosi ir nenori imtis neaiškių, neterminuotų, begalinių pareigų, bet daug mieliau imasi konkretaus, terminuoto darbo. Sakysime, galima sudaryti pakomitetis, arba ad hoc komitetas, arba net ke-

(Nukelta į 3 psl.)

BRIEDŽIAI LIETUVOJE

Prieš pat antrąjį pasaulinį karą Lietuvoje buvo priskaitoma daugiau kaip 300 briedžių, bet karo metu didžiausia jų banda, buvusi Kuršių Neringoje, buvo visiškai sunaikinta.

Po karo briedžių skaičius labai išaugo, ir 1956 m. jų buvo priskaitoma apie 400, paplitusių visuose didesniuose miškuose.

P. ŠILEIKIS, O.P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai-Protezai. Med. bandažai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telef. WA 5-5076

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą
Jei neatsiliepia, skambinti HU 8-3222

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel., PRospect 8-1717
Rezid., 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos. Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštad. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9. antr., penktad. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos. pirmad., antr., ketv 2—9 val., penktad. 10 v. r. iki 9 v. vak. Šeštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą.

Ofs. 735-4477; REZ. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak. Šešt. 12—3 v. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K Š A
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
8058 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60620
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val., kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Ofiso 585-2525 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIONAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 ir pagal susitarimą.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12—4 v. p. p., 6—8 val. vak. Šeštad 12—4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p.p. ir nuo 6 — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso PR 8-7773 Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 5 — 8 val., antrad. ir penktad. 1 — 4
Priiminėja tik susitarus.

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak Šešt. 9 v. r. — 2 v. p. p.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: Pullman 5-6766
Namų: BEverly 8-3946
Priėm. val.: antrad. — ketv. 6—8 v. v.; šeštad. 1—3 v. p. p., Kitom dienom uždaryta.

Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1—9 val. p. p. Išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REpublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadieniais uždaryta; šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val. antrad. nuo 2—5 popietų
ketvirtad. nuo 6—8 vak.
Ofiso telef. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Marquette Parko ofisas. 2759 West 71 Street, telefonas 925-8296
Res. tel. WA 5-3099.
Valandos 10—12 v. ir 7—8 v. vak. Šešt. 10—12 v. ryte
Kitas ofisas: 4644 South Ashland Ave., tel. CL 4-2896
Valandos: 2—5 v. popiet kasdien
Sekmadieniais ir trečiadieniais abu ofisai uždaryti.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Val.: pirmad., antrad., penktad. 1—4 ir 6—8 v. v.; ketvirtad. 5—8 v. v.; šeštad. 10—2 v.

Of. tel. He 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priiminėja ligonius tik susitarus.
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 v. v.
Treč. ir šeštad. uždaryta.

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Pirmad., antrad. ir trečiad. uždaryta.
Atostogose iki spalio pabaigos

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 S. Albany Ave.
Val., pirm., antrad., ketv. 6—8 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2—4 popiet
Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val., 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirmad., antrad., penktad 1—4 ir 6—8 v. v.; ketvirtad. 5—8 v. v.; šeštad. 10—3 v.

DAILININKAS LEONAS URBONAS AMERIKOJ

Pluoštas žinių ir minčių jo parodų išvakarėse

ALEKSANDRAS MAURAGIS, Australija

Džiugu konstatuoti faktą, kad mes, Australijos lietuviai, stengiamės suartėti savo kultūrinėmis vertybėmis su Amerikos lietuviais.

Prieš trejus metus pirmoji Jungt. Amerikos Valstybėse lankėsi mūsų dainininkė solistė p. G. Vasiliauskienė, sėkmingai koncertuodama Amerikos lietuvių kolonijose. Dabar ten spalio 16 d. Chicagą jau pasiekė vienas iš žymiųjų mūsų dailininkų **Leonas Urbonas,** kurio darbų paroda Čiurlionio galerijoje bus atidaryta lapkričio 5 d. Užplanuota paroda ir "Gallery International", Clevelande. O taipgi dailininkas kviečiamas New Yorkan, kur viena neeilinių galerijų "Qantas" nori surengti L. Urbono darbų parodą.

Čia mėginsime duoti keletą jo gyvenimo ir kūrybos bruožų, nes plačioji Amerikos lietuvių visuomenė gal dar nedaug ką žino apie šį iškilųjį mūsų dailininką.

L. Urbonas gimė 1925 m. Dusetų valsč., Zarasų apskr. Gimnaziją baigė Lietuvoje. Meną studijavo Stuttgardo valstybinėje meno akademijoje, Vokietijoje. 1948 m. emigravo Australijon ir po trejų metų grįžo atgal į Europą, gyveno Vokietijoje, Šveicarijoje ir Anglijoje. 1953 m. sugrįžo atgal į Australiją ir čia pradėjo kopti meno laiptais aukštyn.

Kaip dailininkas, L. Urbonas pradėjo rodytis su savo kūryba 1959 m. ir nuo to laiko per tuos šešerius darbo metus sukūrė apsčiai puikių darbų, pagarsėjo ir taip susitvarkė, kad metė pašalinį fabriko darbą, o atsidėjo vien tik kūrybai.

1960 m. L. Urbonas priimtas į "Contemporary Art Society of Australia" ir nuo tada jau kiekvieneriais metais dalyvauja šios sąjungos metinėse parodose. Greitai dailininkas iš figūrinio meno išraiškos pereina į abstraktinį ekspresionizmą. 1964 m. suruošė pirmąją individualią savo darbų parodą Macquorie galerijoj, Sydnejuj. Kritika palankiai atsiliepė apie parodą, didelius jo aliejaus darbus priskirdama prie abstraktaus surealizmo. Tais pačiais metais suruošiama ir antroji jo paroda Leveson Street galerijoje, Melbourne. Dailininkas taipgi dalyvauja meno konkursuose akvarelės sekcijoje, gauna pirmąją premiją ir "Certificate of Merit". Dar tais pačiais metais pasirodo Albury meno konkurse su grafikos figūriniais darbais, laimėdamas antrąją premiją.

1965 m. laimi pirmąją premiją už aliejaus tapybą "Huter's Hill Prize". Tais pačiais metais aliejaus darbas "Melita" dailininkui atnešė didžiausią Australijoje premiją: "Fabric Fashion Award" £ 1,500 ir aukso medalį. Šis konkursas dailininką išgarsino visoj Australijoje.

1966 m. Urbonas suruošė individualią parodą Canberroje. "Canberra Times" meno kritikas D. Brook rašo, jog Urbonas nepaprastai lengvai ir talentingai naudoja gilios pasąmonės įtaką savo kūryboje. Dviem mėnesiais parslinkus, dailininkas jau suruošia kitą parodą Sydney - Macquorie galerijoj. Kritika labai palanki, ir daug paveikslų parodoje išperkama.

Dail. Leonas Urbonas

Šiuo metu Urbonas ruošia naują savo darbų parodą — "Miranda Fair Gallery", Australijoj, kurioje bus išstatyta 60 darbų: aliejaus, sintetinio emalio ir akvarelės. Kaip matome, Urbonas vis yra pilnas kūrybinės dvasios ir energijos.

Nors Urbonas šiuo metu yra abstraktaus meno kūrėjas, kurio paprastai plačioji publika gali nemėgti ir nesuprasti, tačiau, kalbant apie Urbono kūrybą, to negalima pasakyti. Jis iš karto pagauna žiūrovą savo šviesia, skaidria nuotaika ir veda jį į paslaptingą fantazijos pasaulį. Žiūrovas nepasimeta jo kūryboje, o kartu su autoriumi svajoja ir džiaugiasi spalvų ir nuotaikos pakilimu. Galima sakyti, kad pats žiūrovas veržiasi į savo paties neatskleistas dausas, ieškodamas tenai paslapčių ir grožio, kurio anksčiau nejautė ir nematė. Todėl žiūrovas dažnai nori pats turėti tokį paveikslą savo namuose, kad po triukšmingos dienos darbų galėtų sugrįžti į save — į tą ramybės ir svajonių kampelį. Ta prasme Urbonas yra laimingas dailininkas, nes jo paveikslai, kaip poezija, kaip knyga, randa vietą privačių namų salonuose. Aplamai, Urbono kūryba dvelkia sekmadienio ryto šventa ramybe, kartais sužiba dinamiška žaibų galybe, visada pasilieka paslaptinga ir patraukli.

Amerikos lietuvių visuomenė greitu laiku turės progos pažinti dailininko Urbono kūrybą ir ją tinkamai įvertintinti.

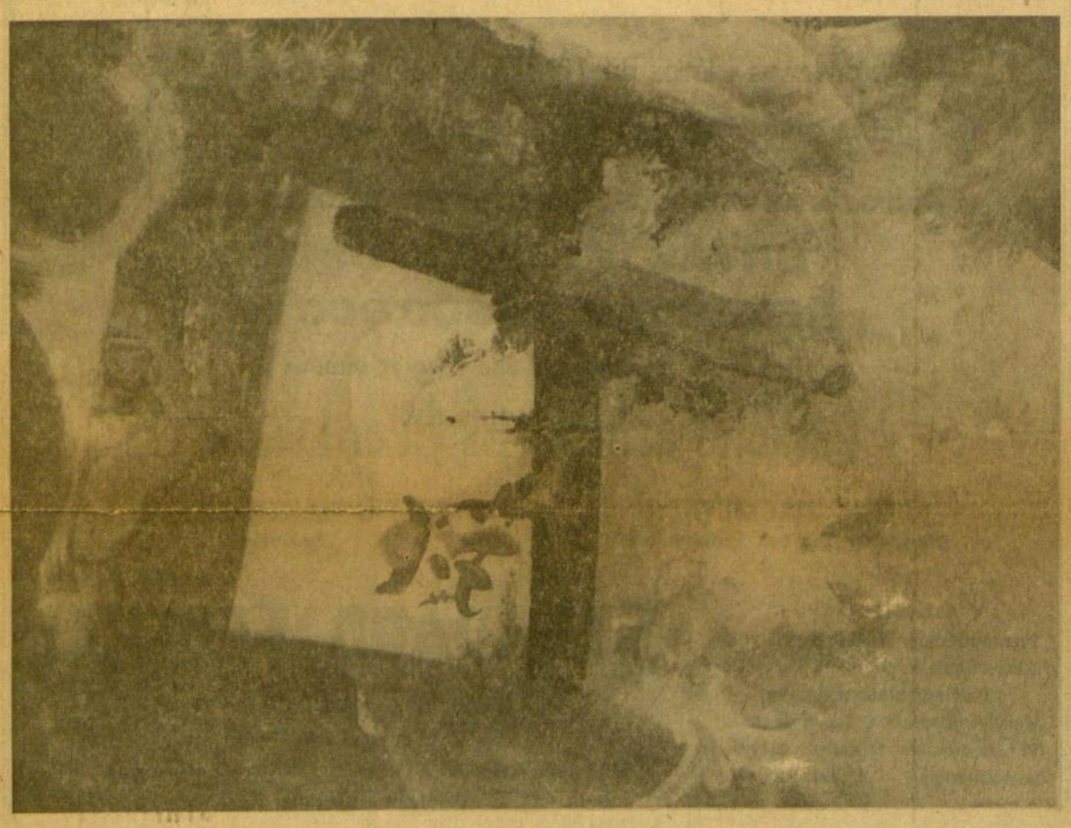

Leonas Urbonas — Tapyba

KAD LIETUVIŲ KULTŪRA BŪTŲ AMŽIAIS GYVA

(Atkelta iš 2 psl.)

li — skirtingoms specialioms užduotims — aiškinamajam lietuvių kalbos žodynui paruošti: į jį galėtų įeiti visi mūsų kalbininkai, specialistai mokytojai, jaunieji psichologai, sociologai, dailininkai, taip pat, pagaliau, ir studentų ir mokinių atstovai... Kadangi parinkimas ar pakvietimas į tokį komitetą gali būti ir visai neformalus, tai jį galima nuolat papildyti ir pakeisti, reikalui iškilus...

Pagaliau, pakomitečiai ir ad hoc komitetai gali dar turėti specialias sekcijas specialiems iškylantiems klausimams spręsti...

Daugumas šių ateities pakomitečių ir ad hoc komitetų narių privalėtų turėti visai konkrečius, terminuotus darbus padaryti: sakysime, vienas rašo A — raidės dalį žodynui, kitas B vienas iliustruoja vienus dalykus, kitas — kitus, aiškiai koordinuojančio branduolio nustatytose ribose ir metode.

Šitokiu būdu, aš manyčiau, KF lyg "padidėtų", susijungtų su daugeliu dar lietuviškais rūpesčiais begyvenančių mūsų kultūros barų darbuotojų.

Pagaliau, būtų labai gera, kad mes visuomet prisimintume: **nesisklaidykime, neišsimėtykime: mes esame apkasuose, mes giname savo lietuviškąją kultūrą ir pagaliau Lietuvą nuo mirties tarptautinėje kultūrinėje plotmėje. Mus visus jungia LB, mus visus patraukia tokie dideli ir kilnūs, ir labai svarbūs darbai kaip LB Kultūros fondo, tokie milžiniški užsimojimai kaip Lietuvių fondo. Tegu mus Lietuvių Bendruomenė jungia, tegu didelius žygius planuoja ir ruošia Bendruomenės Kultūros fondas, tegu juos remia, kaip ligi šiol labai konkrečiai rėmė, ir tegu juos ateityje padaro visiškai įgyvendinamus Lietuvių fondas ir mes visi.**

Reiktų, man atrodo, taip pat visuomet prisiminti, kad visa, ką mes darome, planuojame ir padarome, kad ir kažin kaip per naktų naktis dirbame, kad ir kažin kokias sumas aukojame— visa tai yra tik maža dulkelė, lyginant su auka tų, kurie savo kraują, savo jaunystę, savo jaunas gyvybes paaukojo, kad Lietuva, kad lietuvių kultūra būtų amžiais gyva!

Piešinys Prano Gailiaus

Albinas Baranauskas

Vėjas gieda lapo nukritimą

EST LOCUS

Est locus umbrosis circumdatus undique sylvis:
Yra požemio dulkėse šimtamečio vyno molinis indas.

Ant daubos kranto kaštonai, baltuoja dvaro sienų kronika,
Tasai šventoriuj po alyvomis visai suslūgęs kapas.

Veltui tada Vytautas už tėvų palikimą, t. y. už kaulus
Nešventintose sodžiaus kapinaitėse. Vėjas groja telefono vielomis,
Pusto išbaltintą smėlį, vėjas nuo Romintų šilo iki Zakopanės
Ir Krasnojarsko, Krokuvoj guli Vladislovai, šaknys
Svečioj be lietaus žemėj.
Skardupiai ir Vaitkabaliai, kalno sulčių saldumas,
Ir šitaipos:
Knigieles paczes byla Letuvinikump jr Szemaicziump.

ILGAI NEPATENKINTA JAUNYSTĖ

Iliustracijose tvora parymus ant arimo,
Liūdni dūmai ir brastoje mūrininkiškas žvyras
(Parapijų nederlingi smiltynai yra niekaip
Neatsiginamas ilgesys aplytu šaligatviu).
Už upės šešetas sartų darbinių arklių,
Ganosi šešėlis su lapais ant vandenio.
Dar vis, nelyginant nedrąsios moterys,
Kurios tai atrodo gražios, tai negražios,
Žiūri pro įskilusį gonkelių langą —
Mano taip ilgai nepatenkinta jaunystė.

LYGUMŲ KVEPĖJIMAS

Apsiniaukęs vėjas gieda lapo nukritimą,
Tavo bateliai aukštais kulnais šaligatviu,
Tavo stalčiuj riešutai ir gėlių sėklos.
Iš šiaurės į pietus debesiai kaip per vandenį,
Durpynais, durpynais pilkos rudenio akys.
Tu šneki, o jie jau už girių.
Pečiai po pusvilnone languota suknele
Skleidžia lygumų kvepėjimą.

PO NAKTINIO LIETAUS

Vidgiriuose akmenys šildo pasotintą žemę
Taip, kaip meilė vyro ir moters senatvę.
Susimąsčiusių atlaidininkų vežimai pakalnėn
Smilčių byrėjimu, kaip medžio šaknys pas tvorą.
Prausėmės iš emaliuotų dubenių po gluosniais
Slapto ir pavėsingo į Zanavykus vieškelio,
Kuriuo tirpstantį kovo mėnesį
Šviesiai mėlynas pianino lašėjimas.

Venecijos veidas

Valerijonas Jakas

Miestas pamažu skęsta

Daugiau kaip 400 metų senumo originali Venecija, lyg pasakos miestas kylanti iš Adrijos jūros lagūnos, buvo ir yra kaip auksinis magnetas viso pasaulio meno ir grožio mėgėjams ir kūrybinės inspiracijos ieškotojams. Įkurta 5—9 amž. vargingų pabėgėlių, kurie vietoj apsitverti mūru, pasislėpė nuo iš šiaurės juos persekiojančių barbarų ilgos ir siauros lagūnos salelėse. 16 amž. sužydėjusi, o vėliau pergyvenusi daug permainų ir karų, bet mažai nukentėjusi. Po Antro pasaulinio karo kitame jūros krante susilaukusi piktos Jugoslavijos, kurios apie 10 m. šėlimas kėlė Venecijoje įtampą ir netikrumą. Dabar Tito aprimo, ir vėl ramybė grįžo Venecijon.

Šiandien Venecija jau turi kitus rūpesčius. Spauda praneša, kad jos nuostabą ir susižavėjimą keliančių bažnyčių, renesanso rūmų ir vilų pamatai, kurie laikosi ant rąstų, sukaltų į smėlį ar dumblyną, nors labai lėtai, bet jau yra apsemiami vandens ir grimzta į lagūną vidutiniškai apie 1/10 colio kasmet. Taip pat laikraščiai neretai rašo apie Veneciją varginančius potvynius. Per paskutinius 7 metus ją ištiko 25 potvyniai, kai kuriuos pastatus ir kartais Šv. Morkaus aikštę apsemdami iki 2½ pėdų. Potvyniai ardo jau ir taip vandens išplautus pamatų akmenis. Be to, iš 16 amž. buv. 10 tūkst. gondolų liko tik 400. Vietoj nykstančių gondolų dabar kanalais plauko motoriniai laivai ir laiveliai, kurie nuolat judina vandenį ir kartu prisideda prie pamatų silpninimo. Neaiški miesto ateitis verčia gyventojus kraustytis iš Venecijos. Per paskutinius 15 metų Venecija neteko 50 tūkst. gyventojų. Nors dabar pastatai, dėka valstybės paramos ir privačių aukų, yra restauruojami, bet Venecijos išgelbėjimui, kaip pareiškė miesto burmistras, dar reikia bilijonų lirų tik minimaliam pastatų remontui. Galvojama įrengti potvynių kontrolės įrengimus. Jei finansinė parama laiku nebus gauta, o potvyniai ir toliau silpnins pamatus, tai, kaip architektai pranašauja, Venecija ateityje bus kelių colių dvokiančio vandens apsemta ir joje nebus įmanomas nei gyvenimas, nei svečiavimasis. Gali būti, kad Venecija liks tik bauginantis prisiminimas. Todėl šiandien senove pasipuošusios Venecijos veidas liūdnas. Reikia jai tarptautinės finansinės paramos, kuri išgelbėjo Abu Simbel šventyklą Nubijoje, nes tokiems užsimojimams vykdyti Italijos valstybė yra nepajėgi.

*

Lankiau Veneciją prieš porą vasarų, bet po to savo apybraižos spaudai galutinai neparuošiau. Dabar liūdnos žinios apie Venecijos ateitį paskatino apybraižą užbaigti. Turistai, daugiausia besilankydami vasarą, jos nykimo nepastebi, nes vasarą potvyniai neįvyksta. Tik kartais labai karštomis vasaros dienomis, kai papučia pietryčių vėjai, tai visi kurį laiką pakvėpuoja lyg supuvusių kopūstų užterštu oru. Daugiausia vanduo Veneciją užlieja rudenį, žiemą ir pavasario pradžioje. Vasarą užplūdę turistai lanko meno galerijas, muziejus arba perkasi skoningas dovanas Mercerie gatvėje. Didelio susidomėjimo sulaukia kas antri metai įvykstanti tarptautinė tapybos paroda La Biennale. Nuo 1950 m. amerikiečiai laimėjo joje daug pirmųjų vietų, o ypatingai 1964 m. pasižymėjo su abstraktine kūryba Texas gimęs jaunas menininkas R. Rauschenberg. Venecijoje veikia ir opera.

Kartą į metus kosmopolitinėje vasarvietėje — Lido įvyksta tarptautinis filmų festivalis. Besisvečiuodami turistai, Venecijoje palieka apie 40 milij. dolerių kasmet.

Romantiška gondola tarp plačiadugnių laivų.

Mieste gaivinanti ramybė

Kai pervažiuoji Italijos Alpes, o vėliau ir lygumas, privažiuoji viduramžiškomis sienomis apjuostą Treviso miestą, o po kiek laiko patenki į Venecijos pramoninį priemiestį Mestre, o kai priartėji prie 2½ mylių pylimo, vedančio per jūrą į lagūną, pasirodo ir istorinės Venecijos siluetai. Kuo arčiau prie Venecijos, tuo dauigau prasikiša į dangų Šv. Morkaus aikštėje 300 pėdų bokštas Companile, įsirėžę į panoramą pasakiški bažnyčių bokštai ir kupolai, o tolumoje liuksusiniai Lido viešbučiai. Privažiavus prie didžiausio Europos garažo Piazzale Roma, visas ratuotas susisiekimas sustoja. Čia nėra net arklių ir dviračių. Čia jau reikia pasitikėti savo kojomis, vaikštant akmenimis grįstomis gatvelėmis, kurios išsimėčiusios be jokios logikos. Nenorint vaikščioti, tenka plaukti gondolomis arba motoriniais laivais ir laiveliais. Vienintelis miestas, kuriame motorizuotas susisiekimas yra uždraustas. Žmogui čia nereikia derintis prie automobilio. Taip pat, tur būt, vienintelis miestas beveik neturįs nei medžių, nei krūmų, bet vietoj to namų palangės apkrautos gėlėmis.

Pirmą kartą pamatyti tarp jūros ir dangaus kanalais išraižytą Veneciją yra nuostabu ir žavu. Ir kiekvieną dieną ji atbunda nauja gyvybe, nauju įspūdžiu. Venecija su perlo ir rožinės spalvos pastatais, visur susipynusiais raudonais ar rudais čerpių stogais, kanalus jungiančiais baltais, skliautuotais tiltais, kurie atsispindi žalsvame vandenyje. Viskas tvaska spalvingumu ir gaivinančia ramybe. Beveik visų viešbučių, teatrų ir muziejų pagrindinių įėjimų laiptelius plauna vanduo. Ir net numirėliai vežami laidoti kanalais.

Tai miestas, kuris per 400 metų savo išvaizda nepasikeitė, nors prisitaikė prie modernaus gyvenimo reikalavimų ir turi elektrą, stogus puošia televizijos antenos, baltiniai skalbiami mašinomis, bet dar džiovinami ant virvių, ištiestų tarp namų. Venecijoje yra daugiau kaip 100 bažnyčių, 200 kilmingųjų rūmų ir vilų, kurie daugiausia išsimėtę prie vingiuoto pagrindinio plataus kanalo. Prie gondoloms pririšti juostuotų

(Nukelta į 4 psl.)

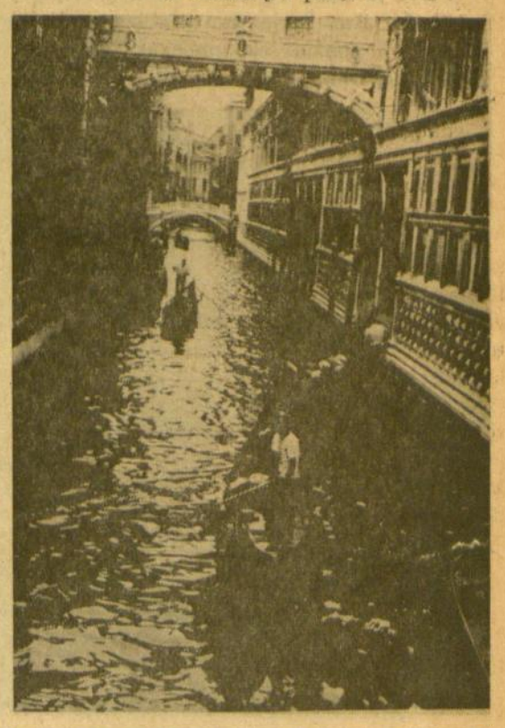

Riabuliuojantis kanalas su dalimi Atodūsių tilto.

LAUMIŲ JUOSTĄ NUAUDUS

Akimirksnių kronikos vienoje knygoje

K. ŠILINIS

Bronys Raila, LAUMIŲ JUOSTA. Akimirksnių kronikos I. N dos knygų klubo leidinys, nr. 61, 1966. Viršelio dailininkas Kostas Jezerskas. Knyga 352 psl., 7x4¾ inč. formato, kaina $2.50, gaunama "Drauge".

*

Bronys Raila, vaikščojąs politiniuose ir viusomeniniuose laukuose, braidąs kultūrinėse ir literatūrinėse lankose, bandąs spręsti ideologines, socialines ir net valstybines problemas, nuaudė **"Laumių juostą"** — akimirksnių kronikas, kuriose apstu įdomios lietuvių gyvenimo medžiagos.

Kaip ši "Laumių juosta" B. Railai pasisekė numegzti? Norint atsakyti į šį klausimą, tenka pažiūrėti, kokiais raštais jis ją išpynė. Jis tą juostą išpynė literatūra, įvairiais viešaisiais visuomenės reikalais ir sopuliais, politika, mūsų laisvės kovų virpėjimais, žaizdomis, svajonėmis ir tragikomedijomis. Autorius troško, kad šios akimirksninės kronikos pajudintų eilę painesnių problemų. Ši "Laumių juostos" pirmoji dalis yra tarsi įvadas kitiems ar net jam pačiam geresne proga nuodugniau įvairius klausimus panagrinėti.

Šioje juostoje išryškėja mūsų jaunimo protas, širdis ir jo siekiai, jaunajai mūsų dabarties kartai patekus į ypatingas aplinkybes. Pasak B. Railos, Lietuvos jaunimas neteko laisvės oro. Daug pačių narsiausių žuvo laisvės kovoje. Kiti išvežti Rusijon. Jis auga kitoks ir bus kitoks. Bet tai dar nereiškia, kad jis nustos būti lietuviškas. Laisvės ir žmogiškosios garbės siekimas suliepsnos ir jame, kai **pradės skeldėtis sovietinio tautų kalėjimo mūrai** (15—16 psl.).

Kalbėdamas apie naujųjų ateivių jaunąją kartą, "Laumių juostos" autorius pastebi:

"Jei jūs studijuojate politinius mokslus, sociologiją ar teisę ir sugalvosite savo doktorato tezei imti medžiagą ir duomenis iš lietuviškos aplinkos, jei darbą gerai atliksite, kiekvienas profesorius jus labai pagirs, kad suteikėte naują ir įdomų įnašą tos sritiems mokslams.

Bet dabar nesvaičiokite viešai absurdų, nes esate ne atžalyno laukelyje, o dar tolimiausiame prižlegusios ignorancijos balos užkampyje. Kitaip nesakytumėt, kad nesuprantate nei partijų prasmės, nei reikšmės, nes į tai nesigilinate. Norint suprasti, pirmiau reikia įsigilinti. O tik įsigilinus paaiškės, kad, pradedant nuo Mindaugo laikų ir baigiant Lietuvių Frontu, kaip kiekvienos tautos, taip ir lietuvių tautos gyvenimas, sąranga, atsiekimai ir pralaimėjimai, praeities kritika ir šviesiojo rytojaus svajonės tegali būti suprantamos, tik gerai pažinus pirmiausia savo visuomenės struktūrą" (22—23 psl.).

Jis taip pat pagrįstai nusiskundžia mūsų jaunimu, gana išsamiai rašydamas apie Mykolo Biržiškos dešimtmetį Los Angeles lietuvių kolonijoje (166, 167, 168 psl.).

Nors kai kurios akimirksninės kronikos apie jaunąją kartą rašytos 1956, 1959, 1960, 1961 m., bet jos tebėra aktualios ir šiandien, nors ne visoms autoriaus mintims galima būti pritarti, kai jis kelia blogio problemą, puošdamas "Laumių juostą" žurnalisto ir rašytojo Alberto Camus'o asmenybe ir Vytauto Alanto romanų "Pragaro pašvaistės" ir "Tarp dviejų gyvenimų" apybraižomis. Blogio problema buvo, yra ir bus aktuali visais laikais. Tai vykusiai parodė Giovanni Papini savo veikalu "Šventasis Augustinas" (iš italų kalbos vertė dr. Petras Mačiulis), išleistu Jaunimo — 1966 — metais, ir Antanas Maceina savo brandžiais veikalais "Niekšybės paslaptis" (1964 m.) ir dalinai "Dievo Avinėlis" (1966 m.).

O kaip Br. Railai pavyko į savo Laumių juostą įausti žymūs ir žymesni asmenys?

Rašytojas Juozas Albinas Herbačiauskas apibūdintas herbačiauskišku stilium — įdomiai, kaip "šventasis ir nusidėjėlis". Rašytojas Julijonas Lindė - Dobilas — patraukliai ir žaviai, kaip ir pats Dobilas yra malonus meniškai akiai. Nepagailėjo autorius jaukių spalvų ir diplomatui Ignui Šeiniui, kuris buvo didelis lietuvių rašytojas ir ypatingas žmogus, nors ir nepataisė savo komedijos "Diplomatai", kaip buvo siūlęs "Laumių juostos" autorius. Žurnalistas Stasys Leskaitis - Ivošiškis, "Lietuvos Aido" skyriaus redaktorius, gavo tinkamą vietą B. Railos veikale, kaip santūrus, ramus ir švelnių manierų žmogus, kuris turėjo aštriai išgąlštą liežuvį, kurio neleido rūdyti tikram reikalui esant, nors šiaip nepasižymėjo plepumu. Jis buvo nusistatęs rašyti "kaip reikia", ryškiai, o ne "diplomatiškai". Tinka "Laumių juostoje" ir dramaturgas Gasparas Velička.

Knygos viršelis, pieštas Kosto Jezersko

Ypač Br. Railos veikale figūruoja Mykolas Biržiška, padėjęs surašyti Lietuvos Nepriklausomybės deklaraciją ir matęs, kaip "toji laisvė buvo prarasta Rusijos agresoriams". Apie trisdešimt išspausdintų užbaigtų ar tvarkingai surašytų ilgesnių M. Biržiškos pastarojo dešimtmečio straipsnių, sudarytų gražų ir vertingą tomą jo losangelinio laikotarpio paminklui, sako B. Raila. Įdomus "Laumių juostos" autoriaus pasikalbėjimas su rašytoju Juozu Švaistu.

Smalsiai skaičiau apie B. Railos pasivaikščiojimus poeto Bernardo Brazdžionio "Vidudienio soduose", kur jis girdi kun. Mažvydo katekizmo keturių šimtmečių tradicijos aidus, vėl prabylančius "į mus maldomis, litanijomis, šventyklų dvasia ir Šv. Rašto šūkiais". Nieko nepadarysi, Brazdžionis yra Brazdžioniu, nors, rodosi, "Laumių juostų" audėjas bando jį įjungti į "linksmųjų kompaniją", sakydamas, jog "Brazdžionis įvairiomis progomis akimirksniškai sugalvoja meistriškos formos kalambūrų, dedikacijų, epitafų, sveikinimų ir linkėjimų. Jis mano, kad tai tik privati pramoga ir pamaivos, ir man vis nesiseka Bernardą įtikinti, kad ši platesnei liaudžiai dar nežinoma jo poezija prilygsta ir nekartą pralenkia jo biblinius ir patriotinius himnus" (258 psl.).

Žinoma, šiuos žodžius jis įpynė į "Laumių juostą", rašydamas apie rašytojo Antano Gustaičio atvykimą į Los Angeles miestą. Šedevriškai parodytas žiemiškai apsirėdęs, su skrybėle, su kailiniais, su kaliošais, su portfeliu Antanas Gustaitis iš Bostono, ir dar raudantis (249 psl.). Įdomiai miškais eina Marius Katiliškis, pastatęs kariams paminklą veikalu "Išėjusiems negrįžti" ir praleidęs "Šventadienį už miesto".

Taip pat negalima pamiršti B. Railos akimirksninių kronikų "Po sovietikos letena": Kas yra reakcinis rašytojas, Grafomanijos teroras, NKVD stilistikos atokaitoje (311—342 psl.). Kremliaus vadovams dar besišiaušiant ir rodant savo jėgą, o Washingtonui bandant "tiltus tiesti" į Sovietiją ir jos bloką, praverstų tuos straipsnius išversti angliškai ir prancūziškai ir juos įpiršti anglų ir prancūzų spaudai, nepakenktų duoti ir italams, o gal ir kinams.

Nepaisant kai kurių "Laumių juostos" autoriaus "ideologinių storžieviškumų", jis su savo akimirksnių kronikomis pasirodė šauniu stilistu, aptašyto žodžio meistru, nors dar neatsisako nuo kietoko poleminio tono. Tenka laukti, kad kituose savo akimirksnių kronikos tomuose B. Raila save labiau paims į kritiškesnius nagus.

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

TELEVIZIJAS:
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoj $3, už dirbtuvės darbą $10 ir dalys. Pasiteiraukite apie naujas.
J. MIGLINAS
2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

Stirbis Fuel Oils
Aliejus virtuvei ir krosnims.
"Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEmlock 4-6264
PETER STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave
Chicago, Ill. 60629

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 So. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vakaro.

4 3/4 %
Visų rūšių taupmenoms 4 kartus metuose

NUO SPALIO MĖN. 1 DIENOS
Taupmenos įdėtos iki 10 dienos mėnesio, pelno dividendą nuo pradžios mėnesio.
INSURED
NUO DABAR TAUPOMOS S-TOS YRA APDRAUSTOS IKI $15,000.
TURTAS $103,000,000.00
REZERVAI $9,800,000.00
Bendrovė iš seno vedama tėvo ir sūnaus
Paskolos namams įsigyti ar taisyti
JUSTIN MACKIEWICH
Direktorių Tarybos Pirmininkas
JUSTIN MACKIEWICH, Jr.
Prezidentas
VALANDOS:
Pirmadieniais 9 iki 8 v. vak.
Antradieniais 9 iki 4 v. vak.
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak.
Penktadieniais 9 iki 4 v. vak.
Šeštadieniais — 9 iki 12 val.
STANDARD FEDERAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef. — VIrginia 7-1141

VENECIJOS VEIDAS

(Atkelta iš 3 psl.)

stulpų, kaip mugėse parduodamų cukrinių saldainių, yra reprezantuojamos kilmingųjų šeimų spalvos, bet jau kai kurių tų rūmų šeimininkais yra tapę šių laikų piniguočiai amerikiečiai, meksikiečiai ir kt. Jie yra šeimininkai ir tuose rūmuose esančių brangių kolekcijų. Kai kurie dar užsilikę vietiniai kilmingieji sunkiai ekonomiškai verčiasi ir po truputį išsiparduoda.

Nuolat skamba muzika

Pirmiausia skubu į Šv. Morkaus aikštę, kuri yra Venecijos siela ir širdis. Pasakojama, kad net ir nuolatinius gyventojus traukia noras nors kartą į dieną toje aikštėje apsilankyti. Ir turistų svečiavimasis šioje aikštėje prasideda ir užsibaigia. Kokių 3 akrų proporcinga aikštė, perpildyta įvairių tautų turistais, iš tos minios išsiskiria tik kunigai ir kareiviai. Minios viduryje vaikšto poromis su spalvingomis uniformomis itališki "karabinieriai", kurie per pusiau atdaras akis viską akylai stebi. Aikštės pakraščiuose prie kavinių daug kėdžių ir staliukų, prie kurių turistai geria espresso araperitivo. Nuolat skamba muzika, nes tų trijų kavinių orkestrai vis pasikeisdami groja.

Be motorizuotų priemonių ūžesio gerai girdisi klasikinės ar pramoginės muzikos garsai. Tik retkarčiais tylą sudrumsčia žingsniai, plojimai, netoli bangų supamų gondolų girgždėjimas arba laikraščių pardavėjų balsai, kurie siūlo "New York Times" Paryžiaus laidą, Londono "Times", Vienos "Die Presse" ir kt. laikraščius.

Besiklausydamas muzikos ir nepajutau, kai užslinko juoda, tyli naktis. Jau jūroje blykčioja plaukiančių gondolų maži žiburėliai. Užtekėjo mėnulis ir apšvietė Šv. Morkaus baziliką. Mėnulio šviesoje išryškėjo jos bizantiški kupolai, bokšteliai ir statulos. Tai bažnyčia, kurios statybai ir puošimui buvo sukviesti geriausi Italijos architektai, skulptoriai, mozaikų menininkai, kurie kelis šimtmečius prie jos darbavosi. Be to, bazilikoje yra palaidoti Venecijos patrono apaštalo Šv. Morkaus palaikai. Nutariau sekančią dieną dienos šviesoje ją ir kt. pastatus aplankyti.

*

Tuoj patraukė dėmesį bazilikos portalo viduryje iškelti nežinomos kilmės 4 garsių bronzinių arklių skulptūros — "quadriga", kurios buvo kadaise pagrobtos iš Konstantinopolio, Napoleono išvežtos į Paryžių, o laikams pasikeitus po 18 metų vėl grįžo puošti bazilikos. Graikų kryžiaus formos bazilikos vidaus sienos ir lubos stebino aukso, opalo, įvairių stiklo mozaikos ir kt. ornamentais. Įdomios įvairių spalvų marmurinės kolonos, daug paveikslų ir kai kur jau įdubusios marmuro mozaikų grindys. Per visą Venecijos žydėjimo laikotarpį jos jūrininkai buvo įpareigoti iš lankomų uostų parvežti šiai šventovei papuošalų. Todėl visur jaučiasi puošmenų įvairumas, net matyti rytietiškų ikonų ir pagoniškų ornamentų.

Tur būt, ši bažnyčia yra viena iš originaliausių Italijoje, puikiai atrodanti po mėlynu Venecijos dangumi. Ypatingai įspūdingos besileidžiančios saulės apšviestos jos išorinės auksinės mozaikos.

Prie bazilikos prisišlieję rausvos spalvos, elegantiški herzogo rūmai, buvęs valdžios centras, besiremiąs gotiškais skliautais. Viduje rūmų yra tikras meno turtų lobynas. Simetriškas kiemas, perkrautas skulptūromis. Netoli miestą dominuojanti varpinė, o kitoje pusėje laikrodžio bokštas, kurio viršuje mechaninės bronzinės maurų skulptūros su kūju dūžiais į varpą skambina valandas.

Dienos metu aikštėje, kurią Napoleonas buvo pavadinęs jaukiausiu salonu Europoje, balandžiai, per naktį išsimiegoję bazilikos stoge tarp šventųjų ir kankinių statulų, skraido ir spurda aikštėje. Ir jie yra čia turistinė atrakcija. Pripratę prie žmonių, jie tiesiog liečiami rankomis. Vieni turistai, nupirkę kukurūzų, juos lesina, o kiti fotografuoja. Taip pat keletą kartų į dieną patys miesto darbininkai juos lesina. Malonu stebėti, kai bokšto laikrodis išmuša dūžius, ir jei tai yra jų maitinimo valanda, visi balandžiai instinktyviai metasi prie jiems pabarstytų kukurūzų. Tokiais atvejais, visi kartu skrisdami, jie sparnais užtemdo aikštėje net ir saulę. Ir net Antro pasaulinio karo badmetyje balandžiai vis buvo čia lesinami.

(Bus daugiau)

Renesanso rūmai ir vilos prie plataus kanalo.

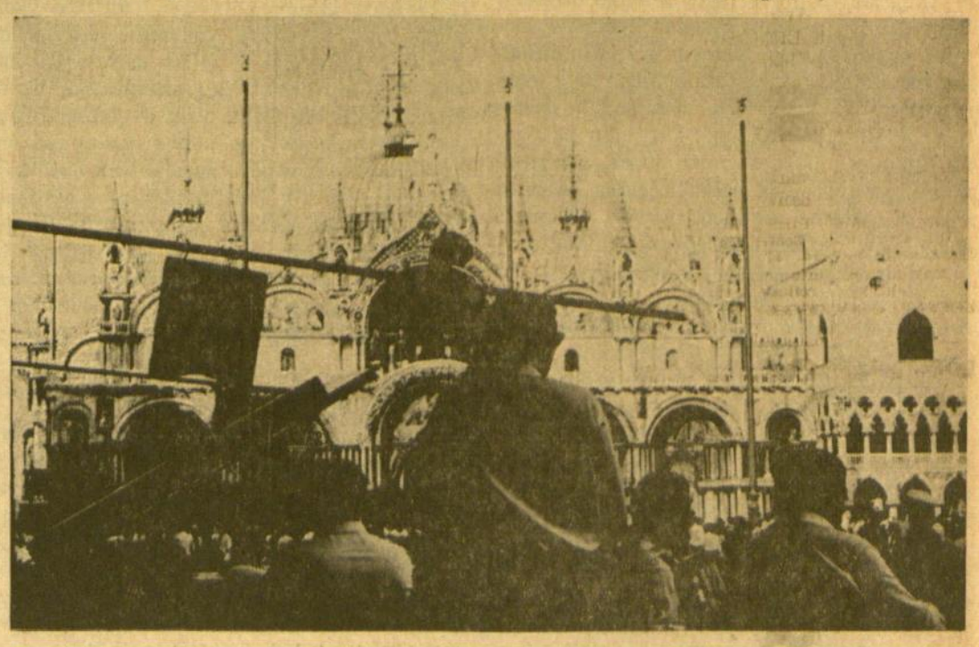

Šv. Morkaus bazilika ir dalis Herzogo rūmų.

Lietuvių tautodailė - tikras idėjų lobynas

Pašnekesys su dail. A. Tamošaičiu

Detroite spalio 8—15 d. Lietuvių namuose buvo suruošta dabar Kanadoje gyvenančio dail. Antano Tamošaičio tapybos, akvarelės ir grafikos paroda. Ši paroda labai išsiskyrė iš kitų savo originalumu ir moderniu lietuviškumu. Parodos metu dail. Tamošaitis maloniai sutiko atsakyti į keletą jūsų bendradarbio klausimų.

— Seniau tapėte nuosaikioje realistinėje kryptyje. Kodėl perėjote į modernų tautinį braižą?

— Dailininkas, kaip poetas, rašytojas ar muzikas, išbando savo menines jėgas daugelyje nusistovėjusių stilių. Dauguma jų ir pasilieka visam laikui ištikimi jau kitų pramintiems keliams. Tik vienas kitas nepasitenkina ir, kaip revoliucionierius, pradeda savuosius ieškojimus. Man kilo mintis giliau pažvelgti į lietuvių liaudies meną ir jame paieškoti pagrindų savo dailei. Po daugelio metų ieškojimo apsistojau prie dabartinio braižo.

— Ar lietuvių liaudies dailė pakankamai turtinga savo stiliumi, formomis, simboliais, spalvomis, kad būtų pagrindu individualiai dailei?

— Lietuvių tautodailė tai tikras idėjų lobynas visoms dailės sritims. Senoji sodžiaus statyba — moderniems architektams, dievdirbių drožiniai, smūt keliai — skulptoriams, spalvotos tapytos skrynios, baldai, marginiai — tapytojams, liaudies raižiniai, margučiai — grafikams. Sakysim visoki keturnyčiai, aštuonianyčiai, raštai langeliai — moderniausiam šių dienų optiniam menui.

— Kaip atėjo mintis pagrįsti savo asmens dailę lietuvių tautodaile?

— Pažvelgę į didžiųjų pasaulinių dailininkų kūrinius, matome, iš kur jie semiasi kūrybinės stiprybės: akademikas iš klasikinio meno, realistai iš gamtos, impresionistai iš gamtos nuotaikų, kubistai į visą gamtą žiūri lyg per geometrinę prizmę, ekspresionistas vaizduoja dailėje savo vidinius išgyvenimus. Dar kiti yra įtakoje rytų meno — japonų, kiniečių, Indijos miniatiūrų arba net ir laukinių tautų. Man atrodo, kad lietuvių liaudies dailė nepaprastai ir visapusiškai turtinga. Aš visada ir iš jaunų dienų gročėjausi tokia ,nors ir primityvia, bet nuoširdžia liaudies kūryba.

— Ar savai kūrybai pagrįsti žvelgiate į liaudies dailės formas, spalvas, raštus, ar ir į temas?

— Paveikslams temų galima rasti ištisus aruodus tautodailėje, tautosakoje, kaimo buities vaizdavime ir grynai fantazijos kūryboje.

— Žvelgiant į jūsų kūrybą, nedaug matyti ornamentikos. Ar ornamentika netinka grynajai dailei?

— Liaudies dailę aš suprantu giliau ir plačiau. Ornamentas daugumoje ir pasilieka ornamentu. Aš ieškau liaudies dailės nuotaikų ir vidinių bruožų, kad kartu susidarytų įspūdis modernaus ir tautinio meno, išvengiant paviršutiniškumo ir pigaus plokštumo.

— Atrodo, kad savo paveikslluose lyg privengiate labai šviesių spalvų?

— Savo dailėje neįvedu jokių efektų. Mano išmanymu, senoji lietuvių tautodailė buvo labai nuosaiki kontrastinių spalvų derinime.

— Ar Tamsta esate patenkintas savo dailės darbais?

— Kūrinių gerumo ir tobulumo idealui siekti niekada nėra ribų.

— Ar galėtumėte apibūdinti savo siekius dailėje?

— Norėčiau nutapyti paveikslus, kurie būtų išliekančiais meno kūriniais, o taip pat, kad juose būtų regimas ir mūsų protėvių kūrybos bruožas.

— Ar visuomenė noriai įsigyja jūsų darbus?

— Negaliu skųstis. Aplamai, mano paveikslus labiau supranta ir vertina intelektualai.

— Kur esate pramatę rengti ir daugiau savo parodų?

— Po kiekvienos parodos visada norisi dar labiau atsidėti kūrybiniam darbui, kuris man sudaro patį didžiausią gyvenimo džiaugsmą. Parodų rengimą vis noriu atidėti vėlesniam laikui, — baigė dail. Antanas Tamošaitis.

Vl. Selenis

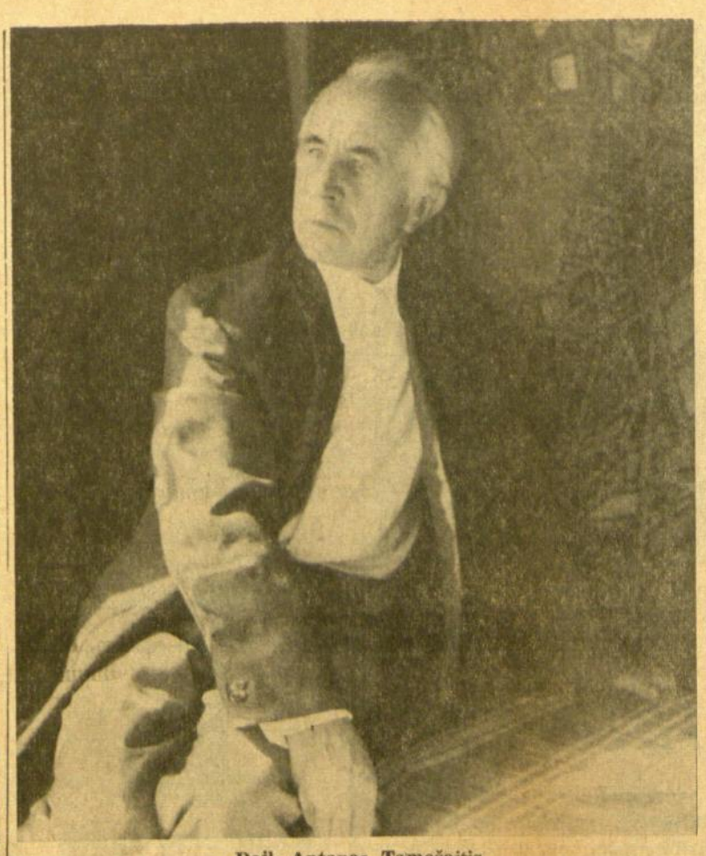

Dail. Antanas Tamošaitis

LIETUVIŲ K. GRAMATIKA ANGLŲ KALBA

Didžioji lietuvių kalbos gramatika anglų kalba, paruošta specialiai nelietuviams pramokti lietuvių kalbos, arba lietuviams jos giliau pasimokinti, jau baigiama spausdinti. Knygą paruošė **Leonardas Dambriūnas, Antana Klimas** ir **Villiam R. Schmalstieg.** Knygos leidėjas yra prel. A. J. Karalius, Shenandoah, Pa., lietuvių parapijos klebonas ir didelis lietuviškosios kultūrinės spaudos mecenatas. Knyga surinkta ir išspausdinta lietuvių pranciškonų spaustuvėje Brooklyne, N. Y. Jos vardas: **Introduction to Modern Lithuanian.**

Ši knyga yra vadovėlis - gramatika: joje yra ilga įvedamoji pamoka, kurioje aprašoma lietuvių kalbos fonologija, t. y. garsinė lietuvių kalbos struktūra, arba — garsai. Yra duodami brėžiniai, kaip tiksliau ištarti lietuvių kalbos garsus, duodami praktiški pavyzdžiai. Toliau eina 40 pamokų, kurios duoda visą lietuvių kalbos gramatiką kartu su skaitymėliais, žodynėliais ir įvairiais pratimais. Kiekviena "paprasta" pamoka pačiame jos gale turi 10 sakinių pasikalbėjimą, su jo angliškuu vertimu ir pastabomis.

Kiekviena penkta pamoka yra vad. **review lesson** (pamoka pakartojimui), kurioje neduodama naujos gramatikos, o tik visokie pratimai, pasiskaitymėliai ir pan.

Po pagrindinių 40 pamokų eina vėl pilna lietuvių kalbos gramatika tabularinėje formoje, t. y. duodamos visos kalbos dalys nuo daiktavardžio ligi ištiktukų, su visomis linksniuotėmis, asmenuotėmis ir t. t. Šio "gramatinio priedo" gale duodami gana išsamūs lietuvių kalbos akcentologijos, veiksmažodinių priešdėlių ir veiksmažodžių aspektų aprašymai.

Toliau knygoje rasite skaitymėlių. Autoriai norėjo daugiau skaitymėlių įdėti, bet pasidarė jau neįmanoma, nes knyga ir taip jau turės 481 puslapį. Skaitymėlių tarpe yra viena neilga pasaka, pora ištraukų iš Lietuvos istorijos, vienas laikraščio vedamasis, keturios dainos ir keturi eilėraščiai.

Po skaitymėlių eina pilnas ir išsamus lietuviškas - angliškas žodynėlis, o po jo — trumpas angliškai - lietuviškas žodynėlis.

Pačiame gale yra pilna gramatinių dalykų rodyklė.

Knyga yra iliustruota Pauliaus Jurkaus piešiniais ir Vytauto Augustino nuotraukomis. Išspausdinta yra labai geramе popieriuje, gražiai įrišta.

Pačiose pamokose yra nemažai skaitymėlių apie Lietuvą ir Lietuvos kultūrą. Minimas kelis kartus Vilnius ir Vilniaus universitetas, Klaipėda, Kaunas, Trakai, minimos kai kurios svarbios istorinės Lietuvos vietos, gintaras, paminėtos taip pat kai kurios mūsų istorijos įžymybės, kaip karalius Mindaugas, Gediminas, Vytautas Didysis. Taip pat minimi ir kai kurie mūsų rašytojai: Kristijonas Donelaitis, Maironis, kai kurie iš jaunesniųjų.

Visi lietuviški tekstai kirčiuoti ištisai. Išimtį čia sudaro tik skaitymėliai. Autoriai, mat, norėjo būsimajam studentui parodyti, kaip atrodo lietuviškas tekstas "normaliai", t. y. be kirčio ženklų.

Kaina tuo tarpu dar nepažymėta. Knyga rinkoje turėtų pasirodyti žiemop, apie Kalėdas.

mr.

VILLA REDEEMER RETREAT HOUSE
ANNOUNCES THE FOLLOWING RETREATS:
1) A General Retreat for ladies Nov. 4, 5, and 6;
2) A Married Couples' Retreat Dec 2, 3, 4.
For information or reservations call — PArk 4-0425.

KALĖDINĖS DOVANOS
pasieks greičiausiai Jūsų artimuosius
LIETUVOJE,
jei siųsite jas per
CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.
220 South State St., Tel. WA 2-9354
arba
2618 West 63rd St., Tel. WA 5-2466
Mūsų turimas ypatingai gausus pasirinkimas įvairiausių prekių ir mūsų patarimai palengvins vertingų siuntinių sudarymą. Atsilankykite pas mus ir vietoje įsitikinkite.
Per mus galite užsakyti ypatingas dovanas — automobilius, šaldytuvus, motociklus, televizorius ir kitokius daiktus bei maisto produktus.
Mes mielai priimame ir išsiunčiame siuntinius, sudarytus iš siuntėjų nuosavų daiktų ar maisto produktų.
Reikalaukite iš mūsų naujus katalogus bei muitų sąrašus
Garantuotą siuntinių pristatymą atliekame net 19 m.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
OCTOBER — SPALIO 20, 21, 22 D. D.

MONNET V.V.L. IMPORTED COGNAC	Fifth	$4.59
BARON VON KLUEG V.S.O.P. GERMAN BRANDY	Fifth	$3.89
CRUSADER 10 Year Old IMPORTED PORTUGAL BRANDY	Fifth	$3.39
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth	$4.89
CINZANO VERMOUTH Imported Dry or Sweet 33 oz. Bottle		$1.89
MAMPE DIKTINER IMPORTED GERMAN LIQUEUR	Fifth	$4.98
CUSENIER IMPORTED BLACKBERRY, CHERRY or APRICOT LIQUEUR	Fifth	$3.49
DUCAL IMPORTED Red Lisbon Grape Wine	Fifth	$1.79
MOET CHANDON IMPORTED FRENCH CHAMPAGNE. Extra dry.	Fifth	$3.98
SOUTHERN COMFORT LIQUEUR 100 Proof	Fifth	$3.89

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS. 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

RINOS IR NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI
Ekspertiškai uždedam naujus ir taisome senus. Pilnai apsidraudę. Darbas garantuotas
A. ABALL ROOFING CO.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Planname ir vaškuojame visų rūšių grindis. J. BUBNYS. RE 7-5168

10% 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

DEKORAVIMAS
IŠ VIDAUS IR IŠ LAUKO
Kilimai ir apmušti baldai valomi.
J. RUDIS Tel. CLiffside 4-1050

MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 So. Lituanica Avenue
Tel. FRontier 6-1882

4½% current dividend — INSURED UP TO $15,000 — **5%** on investment bonus
4½% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokama 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokame po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632
Valandos: Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. iki 4:30 v. p. p.
Trečiad. uždaryta; Ketvirtad. 9 v. r. iki 8 v. v.

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, ORO VĖSINTUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

LIETUVIŲ VEDAMA NAUJŲ IR VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ PREKYBA
Neptune Motors Inc.
6516 South Western Avenue
CHICAGO, ILLINOIS 60636
Telef. — 925-5121

Išsimokėjimai mažu nuošimčiu per banką.
Atdara kasdien: Pirm., Penktad. — iki 9 v. vak. Šeštad. nuo 9 iki 5 val. v. Sekmad. 11 iki 5 v. vak.
Parūpinami automobiliai pagal klientų reikalavimą.

BANGA
TV – Radio – Stereo
Pardavimas ir taisymas
2649 W. 63rd Street
Tel. 434 – 0421
Rudėnas K.Šimulis

MARQUETTE PARK -- AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE
CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp didesniųjų krašto finansinių įstaigų aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdingai, sąžiningai ir pelningai jau virš 41 metus, visada pristaikydama saugumo ir išmokėdama palygindamai aukštą dividendą. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stiprūs finansiškai ir teikti pačius geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis noriai prisidėdami darbais ir finansais, kad galėtų pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicagos Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš $53,500,000.00 turtą įstaigą.

JOHN PAKEL, direktorių tarybos ir bendrovės prezidentas

PRADEDANT SPALIO 1 D.
MOKAME
4¾%
už investmentų sąskaitas

ŠIAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS

- Insured Family Savings
- College Bonus Savings
- Christmas Club Savings
- Vacation Club Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- All Types of Insurance
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Safety Deposit Boxes
- Free Community Rooms for your organization meetings (Free Coffee
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks No service charge to members
- U. S. Postal Stamps Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service
- Two Large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M. —8:00 P.M
TUESDAY	9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M. — 12:30 P.M

Kultūrinė Kronika

● **Įsteigtas Balio Sruogos vardo fondas.** Atžymint poeto ir dramaturgo prof. Balio Sruogos dvidešimties metų mirties sukaktį, šio mėn. 7—8 dienomis Montrealyje įsteigtas Balio Sruogos vardo fondas.

Jį finansuoti ir plėsti įsipareigojo keli JAV lietuviai. Dabartinis fondo kapitalas — $1,000. Lėšų reikalu į plačiąją visuomenę nebus kreipiamasi.

Fondo paskirtimi ir artimiausiais uždaviniais yra:

— išleisti esančius rankraštyje prof. B. Sruogos raštus,

— suredaguoti B. Sruogos monografiją, sutelkiant amžininkų atsiminimus,

— atžymėti premija išskirtinus laimėjimus kultūros baruose.

Premija nebus skiriama reguliariai kasmet. Tuo norima rasti būdą atžymėti stambesne suma tikrai vertingą kūrybinį darbą, ir nebūtinai vien grožinės literatūros srityje. Šiems uždaviniams vykdyti bus sudarytos jury komisijos.

Tikėdamiesi, kad šis sumanymas susilauks visuomenės pritarimo, kviečiam visais reikalais kreiptis šiuo adresu: Vytautas A. Jonynas, 4797 Grosvenor Ave., Montreal, 29. Que., Canada.

● **Šio sezono dailės parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoje.** Kaip teko patirti, Lietuvių menininkų klubo Čiurlionio galerijos direkcija ligi kitų metų vasaros galerijos patalpas yra paskyrusi šioms dailininkų parodoms:

Dail. **Leono Urbono** tapybos paroda lapkričio 5—13 d.

Paryžiuje studijavusio estų skulptoriaus ir tapytojo **Valdur Mottus** darbų paroda gruodžio 3—11 d.

Indijoje gyvenusio ir ten savo srityje dirbusio dail. **Petro Luko** tapybos paroda 1967 m. sausio 5—15 d.

Čikagiečiams jau pažįstamo **Kazimiero Žoromskio** tapybos paroda vasario 4—12 d.

Lietuvių jaunųjų dailininkų klubo narių metinė dailės darbų paroda kovo 16—26 d.

Dail. **Antano Petrikonio** paroda gegužės 6—14 d.

● **Prof. Janio Endzelino veikalas apie baltų kalbas išverstas anglų kalbon.** Prof. dr. William R. Schmalstieg, kuris dabar eina slavų kalbų departamento vedėjo pareigas Pennsylvanijos valstybiniame universitete (The Pennsylvania State University, University Park, Pa.), baigė versti į anglų kalbą latvių prof. Janio Endzelino veikalą apie baltų kalbas, t. y. apie prūsų, latvių ir lietuvių kalbas. Tas veikalas būtų lyg baltų kalbų lyginamoji gramatika, arba geras įvadas į baltų kalbotyros problemas.

Kadangi profesorius Schmalstieg tuo pačiu laiku kartu rašė ir daug kitų darbų ir vertimą kelis kartus rūpestingai tikrino su lietuvių ir latvių kalbininkais, tai čia padarytas milžiniškas darbas. Knygą buvo pasižadėjusi išleisti vieno universiteto leidykla, bet dabar, dėl labai pakilusių spausdinimo išlaidų, atsisakė. Prof. Schmalstieg tada iš savo universiteto laimėjo pažadą gauti $600.00 paramos. Dar reikia apie $900.00. Profesorius Schmalstieg painformavo kai kuriuos savo lietuvius kolegas, kad jam gal reikėsią kreiptis į lietuvių ir latvių kultūrines bei finansines institucijas, ieškant paramos.

Veikalą greičiausiai leis viena iš stambių olandų leidyklų. Olandų leidyklos dabar ypatingai daug leidžia kalbotyrinių veikalų, daugiausia anglų kalba, kuriuos tada jau skleidžia visame pasaulyje.

● **Nauji Manyland Books leidyklos leidiniai.** Netrukus išeis iš spaudos šie MB leidiniai: Charles Angoff'o poezijos knyga "A BELL OF THE TIME", havajiečio Joseph Joel Keith havajiškų poemų knyga "ALLOHA: POLYNESIA", šiaurės poliaus liaudies pasakų rinkinys "TUNDRA TALES", pasaulinė antologija "IN THE NAME OF LOVE", kurią redaguoja Charles Angoff (ten bus ir Lietuva atstovaujama) ir Raphael Sealey "ESSAIS IN GREEK POLITICS", kurio išleidimą remia New Yorko universitetas. Po to seks Jurgio Gliaudos "IKARO SONATA", kuri jau baigiama versti anglų kalbon.

● **Stalino metų "senoji gvardija" protestuoja.** Lietuvoje neseniai buvo susuktas filmas, vaizduojąs vokiečių nacių sušaudyto poeto Vytauto Montvilo gyvenimą. Ryšium su tuo, š. m. spalio mėn. 15 d. savaitraštyje "Literatūra ir menas" yra paskelbtas protesto laiškas, pasirašytas J. Baltušio, J. Būtėno, A. Gudaičio - Guzevičiaus, T. Tilvyčio ir A. Venclovos. Be kita ko, laiške rašoma: "Naujas Lietuvos kino studijos filmas 'Naktys be nakvynės', skirtas žuvusio poeto Vytauto Montvilos atminimui. Rodos tai reikalautų iš iš filmo autorių ypatingo atsakingumo. Deja, atsakomybės jausmo jie neparodė". Ir kas gi taip sunervino laišką pasirašiusius, Stalino laikotarpio veteranus? Gi, kaip jie patys paskelbtame rašte pabrėžia, juos nervina, kad filme parodomas Montvilos eilėraščių išspausdinimas dienraštyje "XX amžius", kad pavaizduota, kaip ano meto darbininkai tyčiojasi iš Monvilos, vadindami jį rašeiva, kaip Montvila su savo būsima žmona susipažįsta bažnyčioje, o žmona filme dargi maldinga moteris. Šitai, žinoma, protestą pasirašiusių akyse yra jau nusikaltimas.

● **Išleistas naujas Donelaičio "Metų" vertimas vokiečių kalbon.** Wilhelmo Sinko knygų leidykla Muenchene išleido H. Budensiego naują Donelaičio "Metų" vertimą į vokiečių kalbą. Vertėjas knygoje pateikia ir Donelaičio gyvenimo bei jo kūrybos aprašą. Naujasis Donelaičio "Metų" vertimas šiemet jau bus eksponuojamas didžiojoje Vakarų Vokietijos rudens knygų mugėje Frankfurte prie Maino.

● **Rašytojo St. Būdavo literatūriniu palikimu susirūpinus Lietuvių rašytojų draugijai,** su J. Narūnės talka teko paliktuos rankraščiuos rasti porą lietuviškų romanų ir vieną romaną anglų kalba. Dabar LRD valdyba su tais kūriniais susipažįsta.

● **Tarptautinis filosofų suvažiavimas.** Daugiau akip 60 žymiausių profesorių iš Italijos, Anglijos, Australijos, Vokietijos, Belgijos, Ispanijos ir JAV-ių įvairių universitetų susirinko Gallarate Italijoje į 21-jį tarptautinį filosofų suvažiavimą. Suvažiavimas vyksta tėvų jėzuitų institute "Aloisianum", svartant pagrindinę temą "Filosofija ir ideologija". Pirmąjį pranešimą apie ideologijos aptarimą skaitė prof. Kuhn, o temą "Krikščionybė ir ideologija" nagrinėjo prof. Prini.

● **Popiežiaus Jono XXIII paminklas uoloje.** Žymus Ispanijos skulptoriu Luis Comas pasiryžo iškalti kalno uoloje, kuri iškyla virš Monserato vienuolyno, milžinišką popiežiaus Jono 23-jo figūrą. Kaip žinoma, Monserato vienuolynas yra tautinė Ispanijos šventovė ir čia yra ypatingai garbinama Marija, Catalonijos globėja. Aukas, reikalingas šiam sumanymui įvykdyti, pasiryžo suaukoti vietos tikintieji, padedant ir kitų kraštų katalikams.

Rašytojai ir muzikas lankosi "Drauge". Iš kairės į dešinę: Stasys Santvaras, Antanas Gustaitis ir muz. Jonas Zdanius.

NAUJI LEIDINIAI

● **AIDAI, 1966 m., rugsėjo mėn., nr. 7.** Naujasis žurnalo sąsiuvinis skirtas praėjusią vasarą įvykusiam pasaulio lietuvių jaunimo kongresui. Žurnalo redaktorius padarė be galo reikšmingą darbą, sutelkdamas vienoje vietoje tokią gausią kongresą liečiančią medžiagą. Numeryje atspausdintos visos pagrindinės kongreso paskaitos. Įvykio apžvalgoje duotas bendras kongreso aprašymas, visų simpoziumų, kongresinių parengimų, stovyklų, įvairių parodų bei vakarų peržvelgimai, nevengiant tai šen, tai ten ir kritiškų pastabų. Toks "Aidų" numeris yra puikus ir išliekantis paminklas pačiam jaunimo kongresui.

● **LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1966 m., rugsėjo mėn., nr. 8.** Žurnalas su kiekvienu numeriu ne tik nepraranda ištvermingo gyvumo bei patrauklumo savo estetine išvaizda ir turiniu, bet vis kiekvieną kartą atranda tai naują temą, tai šviežią puslapio sulaužymą, tai parinktą meniškos nuotraukos vietą. Tačiau kartais tam tikro apdairumo ir trūksta. Sakysim, kad ir šitame numeryje Vincentas Pupinis, SJ, rašydamas apie stačiatikių Bažnyčią, dar vis kaip tikrą faktą mini tariamuosius stačiatikių tris kankinius, neva Algirdo įsakymu nužudytus Vilniuje 1347 metais. Tuo tarpu specialistai istorikai visa tai laiko tik legenda, atsiradusia daug vėliau — XVI amžiuje, kada buvo sukurta legenda ir apie lietuvių kilmę iš romėnų. Anot istorikų, stačiatikių kankinių ir dar ankstesnių pranciškonų kankinių vilnietiškos legendos tiek teturi tikrovės, kaip ir romėniškoji lietuvių kilmės teorija.

● **TĖVYNĖS ATGARSIAI, 1966 m., rugsėjo, spalio, lapkričio mėn., nr. 1 (44).** Chicagos Aukštesniosios lituanistikos mokyklos mokinių žurnalas. Spausdintas spaustuvėje, gausiai iliustruotas pačių mokinių nuotraukomis. Vyriausia redaktorė **Jūratė Jasaitytė,** jai talkina redakcinis kolektyvas: R. Černius, E. Pakštaitė, D. Bruškytė, B. Lieponytė, D. Danilevičiūtė, N. Vainaitė, G. Visockytė, R. Nainytė, Danutė ir Jūratė Vaičeliūnaitės, Z. Bilaišytė ir V. Narutis. Redakcijos adresas: "Tėvynės Atgarsiai", 7252 S.Whipple St., Chicago, Ill. 60629; platinimo skyriaus adresas: Linas Raslavičius, 7234 S. Sacramento, Chicago, Ill. 60629. Vieno numerio kaina 25 centai. Žurnalas gražiai tvarkomas ir prirašomas pačių moksleivių. Visa medžiaga sutelkta į šiuos skyrius: Kalbėkime atvirai, Įvykiai ir mes, Trumpai, Iš pasuolės, Alma Mater, Lietuvišką knygą perskaičius, Pažinkime. Žurnalas paimtinas į rankas ne tik jaunimo, bet ir senimo, džiaugiantis mūsų jaunųjų žurnalistų pastangomis.

PERKRAUSTAU
baldus arti ir toli.
ALBINAS BENIULIS,
Chicago, Ill. 60632. Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PR 6-8998

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIrginia 7-7258-59

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

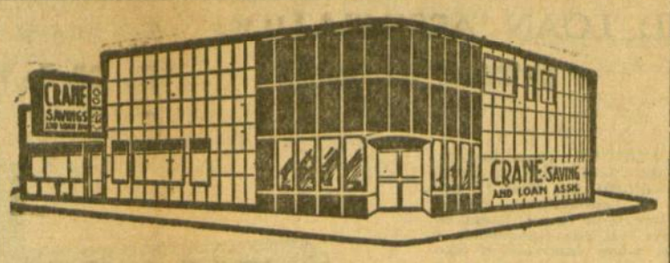

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4½% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. .....9 v. r. iki 5 v. v.
PIRMAD ir KETV. .....9 v. r. iki 9 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. ....Trečiad. uždaryta

RUDUO JAU ČIA
NETOLI IR KALĖDOS...
Dabar jau pats laikas pagalvoti ir paplanuoti, kokį dovanų siuntinį pasiųsti savo artimiesiems.
Padaryti tai yra paprasta ir lengva, taip pat ir pigu, pasinaudojant leidžiamų siųsti prekių kainoraščiu, kurį gali gauti kiekvienas veltui, pareikalavęs pas mus.
Tiems, kurie neturi daug laisvo laiko, arba nežino, ką reikėtų siųsti, siūlome jau paruoštus praktiškus ir reikalingus siuntinius.
RK 1. (Moteriškas)
Vilnonė paltui medžiaga, itališkas nailoninis lietpaltis, nepermatomo japoniško nailono suknelei 4 jardai, 2 p. vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 vilnonė gėlėta arba su įvairiais raštais skarelė, 1 šilkinė skarelė, 2 biro, vilnonis megztukas ir graži dėžė šokoladinių saldainių.
$75.00.
RK 2. (Vyriškas)
Grynos vilnos nertinis, 3½ jardo vilnonė kostiumui medžiaga, 2 nailono viršutiniai marškiniai, 2 p. vilnonių kojinių, 1 p. odinių pirštinių, 2 biro, 1 kaklaraištis, 1 itališkas nailono lietpaltis ir dėžė šokoladinių saldainių.
$75.00.
Jungtinis siuntinys RK 1 ir RK 2 kainuoja $135.00.
4 sv. taukų, ½ sv. arbatos, ½ sv. geriamo šokolado, ½ sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. miltų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldainių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, ¼ sv. pipirų, ½ sv. šokolado.
$30.00.
Tebesiunčiami mūsų skelbtieji didelio pasisekimo turį siuntiniai: V.-3, 10½ jardo kostiumams medžiaga, už 055.00, P-3, trims paltams angliška vilnonė medžiaga už $60.00 N-4, 16 jardų nepermatomo nailono suknelėms už $45.00.
BALTIC STORES, LTD.
(Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London, E. 2. England
Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas su gavėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3 - 4 savaites. Visos siuntos registruotos ir apdraustos.
ATSTOVAI: Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich., A. Kusinskis, 167 Colledge Str., Apt. 2. Sudbury, Ontario, Canada, L. Radzevičius, R. R. 2. Port Arthur, Ontario, Canada.

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.
Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.
"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. - GR 6-9758
JADVYGA ir — JUOZAS BARTKUS, Savininkai

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIDOMIS. DAR SUSPĖSIME PAGAMINTI ŠVENČIŲ SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS
STEIN TEXTILE CO.
urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritinių: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass".
PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.
STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffetą, aksomo, ANGLIŠKŲ MERŽIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.
616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St. Chernin's aikštėje

Artesian Restaurant
2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)
• Skanūs valgiai
• Geras patarnavimas
• Puiki atmosfera

—o—
PIETŪS
$1.65 & $2.25
JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.
Rezervacijoms skambinkite — 436 - 4622.
Atdara sekmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

MENO MĖGĖJŲ DĖMESIUI!

Studijų reikalams mes norime sužinoti, kurie lietuviai ir pasaulinio masto dailininkai (gyvi ir mirę, senieji meisteriai ir jaunieji realistai ir modernistai) yra mūsų publikos mėgiamiausi. Užtat būtume labai dėkingi, jeigu malonėtumėt užpildyti šią atkarpą ir ją pasiųstumėt šiuo adresu: VAL. RAMONIS, 4643 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60632.

LIETUVIAI NELIETUVIAI

Jūsų pavardė _____

Adresas _____

Skaitykite ir platinkite dienr. Draugą.

Naujas dail. S. Mercedes kūrinių ciklas

Miniatiūrinė meno paroda tūkstančių lietuvių butuose

Dailininkė seselė Mercedes, gerai pažįstama lietuvių meno mylėtojams, o taip pat kitataučių kviečiama dalyvauti įvairiose meno parodose, neseniai sukūrė dvylikos paveikslų ciklą, paruošdama iliustracijas kiekvienam "Draugo" sieninio kalendoriaus mėnesiniam lapui.

Nors paskutiniu metu sesers Mercedes tapyboje yra jaučiamas pasinešimas į abstrakčią kūrybą, bet ji niekad visai nenutolsta nuo realybės, o šiuo kartu ji nori pasilikti suprantama lietuvių masėms, kaip paveiksle reiškiama mintimi, taip ir pasirinkta forma. Jos drąsios, ryškios juodo tušo linijos iš karto atskleidžia tame meno kūriny įkūnytą mintį, paveikslą daro prasmingą platesnėms minioms, bet savo išradingumu pasiekia to, kad jis nėra banalus ir nuobodus net ir daugiau pažangiai meno srityje akiai.

Lietuviškoji dailininkės širdis parinko čia ir visą eilę lietuviškų temų. Taip vasario mėnesio vaizdas primena Laisvės statulą Vytauto Didžiojo muziejaus sodelyje — laisvės vėliavą kelianti, Lietuvą simbolizuojanti ryžtinga moteris, bet dar stip rokai vergijos erškėčių apsupta; balandžio mėnesį randame sukurtą menišką simbolį: lietuvišką kryžių - koplytstulpį; gegužės mėnesį iliustruoja lietuviška jauna motina su trimis vaikučiais; rugsėjį — Šiluvos Dievo Motina.

Neužmiršta ir svetingoji Ame rika — liepos mėn. turi New Yorko Laisvės statulą su iškeltu viltingu švyturiu, su žvaigždžių atošvaistėmis, su laisvojo pasaulio sostinės simboliu — kongreso kupola.

Suparntama, kad už vienuolyno sienų menui brendusi dailininkė, šį dailės uždavinį vykdydama, pasirinko ir visą eilę

Sesers M. Mercedes piešinys iš "Draugo" 1967 m. kalendoriaus.

religinių temų, kaip Trys Karaliai (sausis), Į Dangų Žengiantis (kovas), Švč. Širdis (birželis), Į Dangų Ėmimas (rugpiūtis), Kristus, mylintis pasaulio valdovas (spalis), Į šviesią amžinybę besiveržiančios sielos (lapkritis), lietuviškoji Madona su Kūdikėliu (gruodis).

Tai gal pirmas atsitikimas, kad sieninio lietuviškojo kalendoriaus meniškas apipavidalinimas atliekamas ištisai vienos lietuvės dailininkės tam reikalui sukurtais taip prasmingais ir kūrybingais paveikslais. Tai labai derinasi su dabartine ryškia linkme bažnyčioje — nepasitenkinti masiniu, trafaretiniu religiniu menu, o siekti originalios kūrybos, kiek galima ją praturtinant savosios tautos meno motyvais. Bažnyčia yra plačiai atvėrusi duris ne tik įvairių į jos sąstatą įeinančių tautų žodžiui, bet taip pat ir jų meno motyvams, o giedojime ir muzikoje — taip pat ir įvairių tautų savitoms melodijoms.

Šie 1967 metų "Draugo" kalendoriaus puošmenys kaip tik ir bus kūrybingas atsiliepimas į tą Bažnyčios kvietimą, išryškintą po paskutiniojo visuotinio suvažiavimo. Besidžiaugdami šiuo seselės M. Mercedės kūrinių ciklu, mes taip pat gėrimės "Draugo" administratoriaus kun. Alb. Spurgio, MIC, lietuviška iniciatyva, pakviečiant savą kompetetingą dailininkę meniškai papuošti leidinį, kuris ištisus metus bus stebimas lietuvių akių. Kun. A. Spurgiui net nereikėjo būti nei mecenatu — savo kūrybinį darbą dailininkė paaukojo lietuviškajam dienraščiui ir jo skaitytojams.

J. Pr.

Sesers M. Mercedes piešinys iš "Draugo" 1967 m. kalendoriaus.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMENIENĖ

Komunistas apie Kristų

Vienas pačių kontroversiškiausių modernių filmų yra italų marksisto Per Paolo Pasolini surežisuotas **"The Gospel According To St. Matthew"**. Pats Pasolini nesivaržo viešai spaudoje prisipažinti esąs komunistas, nepripažįstąs jokios religijos, tačiau, sakosi, besidomįs krikščionybe. Režisierius filmą dedikavo "brangiam Popiežiaus Jono XXIII atminimui". Susuktas pietų Italijoje, daugiausia Kalabr.joje, nespalvotas filmas labai paprastas, neišdailintas, pareikalavęs visai mažo biudžeto.

Filmas spėjo nusinešti jau vieną laimėjimą — Tarptautinės katalikų filmų (International Catholic-Film) įstaigos aukščiausią premiją. Gal ir tas faktas nesukeltų jokios nuostabos, nei paties komunisto besidomėjimas Kristaus gyvenimu, tačiau pačiame filme yra nemaža prieštaraujančių faktų, verčiančių daugiau patikėti komunistų noru "perauklėti" krikščionis net per filmus, negu parodyti pasauliui autentišką, be propogandos, tikrą Kristaus gyvenimą, koks jis yra Evangelijoje atvaizduotas.

Filmas vienų amerikiečių garsųjų kritikų sutiktas pagyrimais ligi padangių, kitų atžymimas keturiom žvaigždutėm — aukščiausiu gerumo ženklu, dar kitų vadinamas "mažuoju ekrano stebuklu" dėl laiko bei tiesos efekto pasiekimo ir parbloškiančio paprastumo bei tiesioginio priėjimo. Taipgi Padorumo Legionas rekomenduoja jį pamatyti visai šeimai.

Tenka pripažinti teisybę. Visa, kas paimta iš Evangelijos: duonos bei žuvies padauginimas, Kristaus ėjimas per vandenį, Jo susidūrimas su fariziejais, Paskutinė vakarienė ir Nukryžiavimas — visa tai atvaizduota taip įtikinčiai, kad kiekvienas gali lyg iš naujo pajusti, jog visa tai tikrai įvyko. Čia režisierius Pasolini nepridėjo nė žodžio.

Jis tikrai taip artimai seka Evangeliją, atvaizduodamas realiai skurdų nesvetingą kraštą, kuriame žmonės gyvena sunkų gyvenimą ir išsilaiko vien dėl savo tampraus susibūrimo.

Filme labai maža dialogų, nėra nė triukšmingosios tūkstantinės romėnų kariuomenės su blizgančia uniforma, nematoma nė sachariniškai išdažytos geltonplaukės Marijos, nei įprasto dangiškojo choro, giedančio "Aleliuja". Nėra nei Hollyvoodo piniginiam pasisekimui taip mėgstamo įterpti Salomės šokio, kuris čia parodomas labai kuklus.

Pagaliau filme nėra nė vienos "žvaigždės". Pasolini parinko aktorius iš neprofesionalų ir labiausiai juos atrinko dėl jų originalios išraiškos daugiausia visus gan grubių, šiurkščių, netgi primityvių bruožų. Pvz. apaštalų rolėse atsirado kaimiečiai, piemenys, sunkvežimio vairuotojas, senienų rinkėjas ir vienas profesorius.

Paties Kristaus rolei režisierius parinko kairių pažiūrų ispanų ekonomijos studentą, gan klaikaus žvilgsnio Enrique Irazoqui, kuris, anot Pasolini, savo išavizda primena El Greco Kristų.

Režisieriaus motina Susanna Pasolini suvaidino Mariją vėlesniame amžiuje gal ir kiek neblogiau už kurią nors garsiąją aktorę, gyvenimiškai perduodama motinos agoniją prie Nukryžiuotojo kojų.

Grįžtant prie Paties Kristaus, žiūrovas lieka visai neįtikintas, netgi priešingai — sunkiai priima Pasolinio Kristaus vaizdą. Tas jaunas, pik tokas vyras, momentais parodąs net arogantiškumo, kartais griežtų reikalavimų, vėl kartais besistatąs absoliutu, argi tai Dievo siunčiamas Sūnus? Ar Pasolini nori mus įtikinti, ar "perplauti smegenis", kad jo (net kartais pristatytas gan nepamaldus) Kristus, kuris siūlo "ne taiką, o kardą", yra reikšmingas mūsų neramiems laikams?

Nėra jokios abejonės, kad režisierius pakišo žiūrovams provokuojantį Jėzų, kuris nesiūlo lygaus bei lengvo kelio į išganymą. Netgi į Jojo lūpas režisierius nepasistengė įsprausti rimties, ko jis nepasigailėjo rodomiems seniems žydams. Kas yra girdėjęs apie Kirstų, kuris pareikštų kartumo ir net būtų pilnas pasigailėjimo sau? Tai tik Pasolini Kristus, o ne Tas, Kurį pripažįsta krikščioniškasis pasaulis. Visoje savo rolėje Irazoqui, atrodo, sumaišo įtikinantį pamokymą su paprastu šauksmu, autoritetą su įžūlumu. Atrodo, kad aktorius tai daro, sekdamas režisieriaus nurodymus.

Filmas rodomas Esquire teatre Chicagoje su itališkuoju dialogu ir angliškais parašais, tuo tarpu kituose 15 teatruose per visą Chicagą bei priemiesčius su įkalbėta anglų kalba (tik vieną savaitę).

● **Ispanai apie vysk Petrą Maželį.** Šiais metais Italijoje pradėtas leisti katalikų žurnalas NAUJASIS ŽMOGUS savo pirmame numeryje tarp kitų informacijų duoda platų, keturių skilčių straipsnį, užvardintą — "Didelis nuostolis Lietuvos episkopatui". Straipsnyje duodama plati Telšių vyskupo Petro Maželio biografija ir jo veiklos svarbiausieji darbai. Nors būdamas silpnos sveikatos ir sirgdamas — rašoma straipsnyje — vyskupas Maželis per visą gyvenimą aukojosi tikinčiųjų labui ir nebijojo vargo jų teisėms ginti... Patirti skaudūs išgyvenimai per greitai palaužė jo jėgas ir pašaukė į amžinybę... Straipsnis baigiamas plačiu jo laidotuvių aprašymu, paminint tikinčiųjų prisirišimą ir meilę didžiam Lietuvos ganytojui.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klijentų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

● NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
● NEW YORK, N. Y. 10011, 108 West 14th St. ..... CH 3-3005
● BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
● BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-6808
● BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
● SOUTH BOSTON, MASS., 327 W. Broadway, ... Tel. AN 8-0068
● BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
● CHICAGO 22, Ill., — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
● CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street ..... WA 5-2737
● CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
● DETROIT, Mich.—7300 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
● GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. ..... GL 8-2256
● HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... GL 7-1575
● HARTFORD, 14, Conn., 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030 ir 246-0215
● IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ..... ES 2-4685
● YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440
● LOS ANGELES 22, Calif.—960 So. Atlantic Blvd. ..... AN 1-2994
● LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
● NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
● NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ..... LO 2-1446
● PATTERSON 1, N. J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
● PASSAIC, N. J. — 176 Market Street ..... GR 2-6387
PHILADELPHIA, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St. ..... PO 3-4818
● PITTSBURGH 3, Pa — 1307 E. Garson Street ..... HU 1-2750
● SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
● WATERBURY, Conn. — 905 Bank Street ..... PL 6-6766
● WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2868

4 3/4% BUS MOKAMA PRADEDANT SAUSIO 1 D. 1967 M. UŽ VISAS SĄSKAITAS.

Mutual Federal Savings

2212 WEST CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL. 60608
John J. Kazanauskas, Pres.

TURTAS VIRŠ DVIDEŠIMT MILIJONŲ

Automobiliams aikštė greta mūsų įstaigos

Nuo spalio mėn. 17 d. 1966 m. sąskaitos yra apdraustos iki $15,000.00 per Federal Savings & Loan Insurance Corporation.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
NAUJŲ PARDAVIMAS — VARTOJAMŲ TAISYMAS.
GREITAS patarnavimas — GARANTIJA — KREDITAS.
2412 WEST 71st ST., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471 - 2446

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telef. LA 3-0440 ir LA 3-9852

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PRospect 8 - 0833 PRospect 8 - 0834

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)
COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6 - 7777 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS ČESAS

Pasinaudokite Draugo „Classified" skyriumi.

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

MADAME DE GAULLE – RŪMŲ ŠEIMININKĖ

Ponia Ivonne de Gaulle labai nenorėjo, kad jos vyras, Prancūzijos prezidentas Charles de Gaulle, pereitais metais vėl būtų išrinktas krašto vadovu. Ji mano, kad 75 metų amžiaus prezidentas yra užsitarnavęs sau poilsio. Tačiau ir pati ponia de Gaulle be džiaugsmo žvelgia į ateitį — septynerius metus išbūti Elysee rūmų šeimininke, kurios žinioje yra 240 žmonių.

"Catholic Digest" atidengia, kad tame namų personale yra 25 policijos inspektoriai, kurie saugo pačius rūmus ir apylinkę, 2 gaisrininkai ir 18 telefonisčių bei telegrafistų. Taigi palaikyti Elysee rūmų apyvoką geram stovyje ponios de Gaulle žinioje yra 27 kambarinės, valytojos bei namų prižiūrėtojai, du kilimų prižiūrėtojai, 4 skalbėjos, baldų atnaujintojas, 2 architektai ir 3 ypatingi specialistai: vienas — laikrodininkas ir 2 — prižiūri didžiuosius kristalo kandelabrus.

Laikrodžių, šviesų ir sodų priežiūra

Iš viso Elysee rūmuose yra 137 laikrodžiai. Kai kuriuos reikia užtraukti kas savaitę, o sugėdusius pataisyti. Kandelabrų prižiūrėtojai visą laiką yra užimti. Kiekvienas kandelabras su pakabintais kirstalo papuošalais sveria 1,500 svarų. Kiekvienas kristalas turi būti atskirai išvalytas. Toks darbas užima daug laiko — ištisą savaitę, o kai prieinama pire paskutinio kristalo, tai jau laikas ir vėl iš naujo pradėti valyti.

Rūmų apylinkę su sodais ir parkais prižiūri 5 sodininkai. Vienas gėlininkas rūpinasi tik gėlių išpuošimu pačiuose rūmuose.

Visi žmonės atlieka tokią rutiną kasdien. Tačiau, kai Elysee ruošiamas koks pobūvis, pasilinksminimas, tada ponios de Gaulle atsakomybė padidėja astronomiškai.

Elysee rūmuose įvyksta nuo 30 iki 50 priėmimų. Oificialūs pietūs maždaug 40-iai žmonių yra beveik kas savaitę.

Pietūs ir įvairūs priėmimai

Ypatingai sudėtinga procedūra susidaro paruošiant porai šimtų asmenų valstybinius pietus, po kurių būna priėmimas 2,000 ar daugiau žmonių. Pietūs ir priėmimas vyksta didžiojoje baliaus salėje. Tai reiškia, kad stalai po pietų turi būti tuojau pašalinti, o jų vietoje paruošiama vieta bufetui priėmimo svečiams. Tuo tarpu gi pietaujančiųjų grupei kava yra paduodama koridoriuose. Užtrunka maždaug 17 minučių kol didysis stalas yra išnešamas ir jo vietoje pastatomi bufetui apie 30 stalų, ant kurių sunešami gėrimai ir užkandžiai. Po pietų, specialistai, vad. "debarasseurs", nuima visus indus ir tytą planą, ką kiekvienas turi atlikti. Tuo pačiu laiku rūmų įrankius pagal iš anksto numaskalbėjos nuima servetėles ir staltieses. Didžiausia staltiesė yra 480 pėdų ilgio, išsiuvinėta aukso siūlais išmėtytomis žvaigždėmis bei varpomis. Tokių didelių staltiesių rūmų skalbėjos pačios neplauna, bet pasiunčia atgal gamintojams, kurie rūpestingai išplauna ir rankomis išlygina.

Brangieji indai ir sidabrai

Nuimant indus, labai svarbu jų nesudaužyti. Vienam asmeniui paprastai tenka 5 lėkštės, 12 sidabro įrankių ir 5 stiklai gėrimams — viso apie 600 dol. vertės. Visi servizai yra 19 šimtmečio, bet pats brangiausias — yra "Prancūzijos mažieji vaizdai", kurio data siekia 1832 m. Kiekvienas indas turi garsiųjų dailininkų piešinių kopijas. Numesk vieną tokią lėkštę ant žemės ir nebėra 160 dolerių. Kadangi keletas servizų turi užtekti 200 asmenų, tai Elysee porcelanas yra net kelių milijonų dolerių vertės.

Kiekvienas indas plaunamas rūpestingai specialistų rankomis. Po kiekvienų didesnių pietų užtrunka pora dienų indams suplauti ir tiek pat laiko trunka juos tinkamai surūšiuoti bei sudėti.

Durininkai, tarnai, pustuzinis virėjų ir vyno prižiūrėtojas

Prie Elysee nuolatinio personalo priklauso taip pat ir 3 durininkai su 10 tarnų. Pirmasis durininkas yra "aboyeur" — pažodžiui išvertus, būtų "lojikas"; jis praneša apie atvykstančius svečius. Jei reikalinga jų daugiau, tai pasiskolina iš kitų ministerijų. Reguliarūs tarnai dėvi livrėją su sidabrinėmis sagomis, ant kurių išspausti prezidento inicialiai.

Nedidelius pietus, iki 40 asmenų, sutvarko pats Elysee rūmų personalas. Tam rekalui laikomas specialus žmogus, kuris rūpinasi meniu. Vyriausias virėjas turi penketą padėjėjų ir dar priedo vyno žinovą, kuris prižiūri geriausią vyno rūsį Prancūzijoje.

Visi Elysee pietūs įterpia sriubą, bet svečiai jos nedaug tegauna. Patarnauti dideliam skaičiui svečių, padavėjai turi lakstyti apie stalus, todėl į lėkštes įpilama nedaug sriubos, kad beskubant neįvyktų nelaimių.

Būti Elysee rūmų šeimininke reiškia, kad poniai de Gaulle užtenka darbo bei rūpesčių. O be to, ji dar randa laiko pasirūpinti savo vyro apsirengimu, nors pačius drabužius pasiuva rūmų siuvėjai, rėdantys prancūzų vadus jau daugiau kaip 150 metų, net nuo paties Napoleono laikų, kuris tą paprotį čia ir įvedė.

A. Smn.

Chicagos Lietuvių moterų klubo ruošiamos parodos modeliuotojos ir programos atlikėjos. Viršuje Mitzi Mayerson, vidury — Jo Minds ir apačioje Audri Adams.

Chicagos Lietuvių moterų klubo madų paroda

Chicagos Letuvų moterų klubas kasmet suruoša madų parodą. Šiemet paroda bus visiškai nauja, su muzikiniu atspalviu ir pavadinta "Bramson mažoji paroda".

Pietūs ir muzikinė populiarioji madų paroda įvyks Beverly Woods restorane, 11532 So. Western Ave., trečiadienį, lapkričio 2 d., 12 val. dienos metu.

Savo 43 metų gyvos veiklos laikotarpy klubas buvo žinomas ypač gausiais filantropiškais darbais. Visas grynas pelnas ir iš šio paruošimo eis šalpai.

Ponios Mildred Keech ir Joan Oksas (Kazanauskaitė), pirmininkė ir vicepirmininkė, padėjo daug pastangų suorganizuoti šią originalią parodą, kuri, kaip unikumas, skiriasi iš visų kitų madų parodų. Šioje parodoje bus rodomi ne tik gražiausi bei elegantiškiausi rūbai, bet jie bus pristatyti dainos bei pasakojimo būdu.

"Bramson mažoji paroda" parašyta Lucia Perrige (ponia Howard Meyers, iš Evanstono) ir Lauretta Regan (ponia Robert J. Regan, Jr., iš Elmwood Park), abi baigusios Northwestern universitetą ir parašiusios universiteto išgarsėjusius WAAMU vaidinimus.

Šioje parodoje vyraus trys pagrindinės veikėjos, vaizduojančios: merginą, namų šeimininkę ir veikliąją visokių parengimų moterį, kuri taip dažnai randame šalpos organizacijoje.

Vaidinimo žvaigždės yra: Lala, elegantiškoji dainininkė, Audri Adams, Mitsi Meyerson (ponia Norman F. Meyerson, iš Wilmette) ir Sheila Vought. Joms akompanuos vislomenėje žinomas maestro Chuck Cacallo.

Visados daug klubui inspiruojanti bei padedanti ranka yra klubo garbės pirmininkė Juzė Daužvardienė.

Ponia Kristina Austin, klubo pirmininkė, labai artimai darbuojasi su komitetu parengimo geram pasisekimui užtikrinti.

Bilietais, rezervacijomis rūpinasi ponia Aldona Daukus (jos tel. PR 8-1543).

Visokiomis dovanomis rūpinasi ponia Bea Yanas. Kartu su ja dovanų paskirstyme darbuojasi Genovaitė Giedraitienė, buv. klubo pirmininkė, ir ponia Donna Marek.

Kitos komitete yra: ponia Pauline Zallys, panelė Fran Shugrue, Verna Olienė, Pranė Gramontienė, Irena Zibienė, ponia Marija Bulgu, ponia Aldona Torok. Ponia Genovaitė Krajicek rūpinasi reklama.

Janina Mačiulienė modeliuoja Putnamo seselių rėmėjų suruoštoje madų parodoje, spalio 2 d. Jaunimo centre, Chicagoje.
Nuotr. V. Račkausko

APIE MOTERIS IR VEDYBAS

Jacob M. Braude yra paruošęs gerą aforizmų ir pavyzdžių rinkinį, pavadintą "New Treasury of Stories for Every Speaking and Writing Occasion". Visa eilė aforizmų, paįvairintu humoru, liečia moterį:

— Daugelis pačios turėtume žymiai geresnius charakterio bruožus, jei negaištume tiek daug laiko bekritikuodamos kitų suklydimus.

— Viena vedybų geroji pusė yra ta, kad nebegali padaryti jokios kvailystes, nepamąstydama apie tai: tavo dėmesys bus atkreiptas.

— Vedybos, kurios iš dviejų sudaro vieną, yra visą gyvenimą trunkančios grumtynės — kuris gi yra tas vienas.

— Reikia dviejų, kad moterystė būtų sėkminga, bet užtenka vieno, kad ji taptų nelaiminga.

— Ištekėdama mergina išmaino visų savo pažįstamų vyrų dėmesį į vieno pasirinktojo nebesidomėjimą.

— Moterys turi didelį palinkimą į matematiką: jos savo amžių dalina iš dviejų, savo suknelių kainą padvigubina, savo vyro algą trigubina, o prie savo geriausių draugų amžiaus prideda po penketą. (M. Acard)

— Kartą mergina, sakydama savo nuodėmes, pažymėjo, kad kiekvieną syki, kai ji žiūri į veidrodį, susižavi savo grožiu. Susilaukė atsakymo: "Nenusimink, čia ne nuodėmė, o tik klaida".

— Optimistas yra vyras, kuris veda savo sekretorę, manydamas, kad ir toliau jai galės diktuoti.

— Tėvai seniau užkirsdavo vaikui, jį auklėdami. Dabar taip daro, paprastai tik gindamiesi.

J. Daugl.

Rusės reikalauja pensijų ir poilsio dienų

Nepatenkintos rusų namų šeimininkės nori gauti pensijų, daugiau poilsio dienų, mokėti mažiau mokesčių ir — daugiau pagarbos.

"Namų šeimininkė turi tik labai daug pareigų ir "jokių teisių", valdžios laikraštis "Izvestija" citavo vienos buvusios mokytojos pasakymą.

"Netgi tarnaitės turi unijas, apmokamas atostogas, apmokamas ligos metu dienas. O kaip su namų šeimininkėmis?", klausia pati "Izvestija", pabrėždama, kad dirbančios moterys — bet ne namų šeimininkės — turi organizacijas, besirūpinančias jų gerove.

Viename laiške "Izvestijai" viena moteris pasiūlo, kad moterims, kurios negalėjo išdirbti pilnų 20 metų kuriame darbe, (reikalaujamų pilnai pensijai Rusijoje), būtų priskaityti ir tie metai namuose, kuriuos jos praleido augindamos šeimą.

Tuo atveju moteris, kuri išdirbo tik 15 metų kuriame darbe ir pasitraukė dėl ligos ar šeimos problemų, o paskui praleido daug metų, augindama šeimą, galėtų prašyti pensijos.

Kituose laiškuose moterys prašo trumpesnių valandų darbe ir bent vieną dieną ar mažų mažiausiai nors du kartu per mėnesį pašvęsti šeimai.

Moterys daugiausia dirba 6 dienas 41 val. per savaitę. Sovietai dabar bando pravesti 5 dienų darbo savaitę, bet vis tiek 41 val. savaitėje.

Viena moteris maldavo, kad sovietų unijos mokesčiai nuo bevaikių šeimų nebūtų išrenkami bent 9 mėn. ar 1 metus po vedybų.

"Tai yra teisinga", komentavo "Izvestija", "kodėl turime apdėti bevaikių poros mokesčiu moterį, jei tik praėjo vienas mėnuo nuo vedybų?"

Valentina Litvinova iš Murmansko reikalauja daugiau pagarbos moteriai rašydama: "Aš gavau savo (vidaus) pasą ir toje vietoje, kurioje nusakoma socialinė padėtis, parašyta "priklausoma".

"Būtų daug geriau, jei jie mane vadintų "namų darbininkė". Tuo būdu būtų įtraukiamas bent šioks toks darbo elementas!"

— o —

Ar žinote?

...kad sūris yra vienintelis maistas pasaulyje, kuris gali būti paduodamas į stalą su bet kuriuo maistu.

...tą seną posakį: "Reikia keturių žmonių pagaminti salotoms — lėbautoją alieju, šykštuolį — actui, patarėją — druskai ir laukinį žmogu viskam sumaišyti!"

Puošnus jubiliejinis moterų albumas

Amerikos Lietuvių Romos katalikių moterų sąjunga, švęsdama savo gyvavimo auksinį jubiliejų (1914—1964) išleido puošnią savo organizacijos istoriją, kuri savo dailiu apipavidalinimu, gausiais paveikslais yra daugiau panaši į albumą, kaip į sausą draugijos istoriją. Iliustravimui buvo pasikviesta dailininkė sesuo M. Mercedes, kuri drauge su Donna Zilis ir Viktorija Leone, talkininkaujant Dale Murray, paruošė šį patrauklų leidinį. Reikia pasidžiaugti, kad jos pasirūpino ir kalbos grynumu, duodamos knygą peržiūrėti Maironio giminaitei, rašytojai Danutei Augienei.

Knygos pradžioje — fotostatinės kopijos Šv. Tėvo laiminimo, sveikinimų — prez. Johnsono, gen. konsulo Daužvardžio, vyskupų V. Brizgio ir Ch. Salatkos, prel. P. Juro, pirmos pirmininkės U. Daukantienės ir dabartinės pirm. E. Paurazienės.

Toliau seka nuotraukos svarbiųjų sąjungos pareigūnių. Pagrindinė knygos dalis — sąjungos istorija nuo pat pradžios, apžvelgiant įsikūrimą, seimus, kuopų ir apskričių veiklą; duodama istorija jų žurnalo "Moterų Dirvos", informuojama apie sąjungos stipendijų fondą, sąjungos garbės nares, dvasios vadus, sąjungos ženklą.

Visa medžiaga paduodama suglaustai, lietuvių ir anglų kalbomis, papuošta šimtais įvairiausių nuotraukų. Ši knyga darosi vertingu leidiniu ne tik Moterų sąjungai, bet apskritai išeivijos lietuvių kultūros istorijai.

J. Pr.

Stasė Olšauskienė modeliuoja Jaunimo centre, spalio 2 d. madų parodoje, suruoštoje Putnamo seselių rėmėjų. Nuotr. V. Račkausko

Solistė Janina Šalnienė LD Kunig. Birutės draugijos rengiamam koncerte - baliuje lapkr. 5 d. Jaunimo centre atliks lietuviškų dainų ir arijų rečitalį.

Ištekėjo evangelisto B. Graham duktė

Anne Morrow Graham, 19 m., evangelisto Billy Graham duktė, ištekėjo už dr. Daniel M. Lotz.

Jaunuosius sutuokė jaunosios tėvas —dr. Graham ir jaunojo tėvas — rev. John Lotz iš Long Island, New Yorko.

Jaunųjų sutuoktuvės įvyko baltų chrizantemų ir žvakių išpuoštoje Montreat (N. C.) koplyčioje, kuiroje lygiai prieš 23 m. buvo sutuokti evangelistas su panele Ruth Bell.

Blondinės jaunosios vyr. pamergė buvo sesuo — Ruth Bell Graham, o svočia — kita sesuo — ponia St. Tchividjian iš Vaud, Šveicarijos. Vyr. pusbroliu buvo jaunojo brolis.

29 metų jaunasis yra dantų gydytojas ir didelis sporto mėgėjas.

— Žmonija skirstosi į dvi klases: tuos, kurie daro gera ir tuos, kurie daro bloga. Jei priklausai prie tos antrosios kategorijos, savo draugus paversi priešais, savo atsiminimus paversi kentėjimu, gyvenimą — nuliūdimu, pasaulį — kalėjimu, mirtį — pabaisa.

— Emerson

ANANASO APKEPAS

Šis nuotraukoje rodomas ananaso braškių alaska — desertas yra visai nesunku pagaminti, bet labai skanus patiekalas.

Imti: 1 kvortą (quart) braškių valg. ledų (strawberry ice cream), 1 (9 colių) apskritą pyragą, 1 skardinukę (13½ uncijų) ananaso (pineapple) — smulkiai supiaustytų gabaliukų (ant dėžutės rašo "tidbits"), 1 (10 uncijų) pakelį sušaldytų braškių, 4 kiaušinių baltymus, ½ puoduko cukraus ir 2 valg. šaukšt. pudros cukraus.

Valg. ledus išsklaidyti apskritoje 8 colių pyragui kepamoje formoje (su nuimamu dugnu). Užšaldyti keletą valandų. Pyragą padėti ant lentelės, dengtos sidabriniu popieriu. Užšaldytus ledus uždėti ant pyrago. Apibarstyti su ½ puoduko nusunktais ananaso gabaliukais. Įdėti vėl į šaldytuvą — šalčiausią vietą (freezer). Likusius anasus sumaišyti su atšaldytom braškėm. Išplakti baltymus iki stangrios formos. Pamažu įplakti ½ puod. cukraus — vėl iki stangrumo. Storu sluoksniu uždėti ant ledų ir pyrago. Pasukti į apskritus pagražinimus su smailiu užbaigimu. Apibarstyti pudros cukrumi. Kepti labai karštoj krosnyje (450° F) 3 ar 4 minutes, kol švelniai paruduos. Piaustyti gabaliukais ir paduoti į stalą su ananaso braškių dažiniu (padažu - sosu). Užteks 8 asmenims.

Gydytoja apie nosies svarbumą

Lygiai prieš pusę šimtmečio dr. Emily Noble, skaitydama paskaitą Moterų atletikos klube, pasakė, kad prašys merą Thompson, jog Chicagos mokyklose būtų įvesti ritminio alsavimo pratimai. "Nosis yra gyvenimo centras", skelbė tada dr. Noble. "Jei tik žmonės žinotų, kaip teisingai panaudoti nosis, jie gyventų daug ilgiau ir būtų daug sveikesni".

— Dieve, duoki man vaiko širdį — tikėti, motinos širdį — mylėti ir vyrišką širdį — veikti.

— Vysk. Sailer